ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 10/3/2026

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 10 ވަނަ ޖަލްސާ

١٦ جُمَادَى الْأُوْلَى ١٤٤٨

27 އޮކްޓޫބަރު 2026

(އަންގާރަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:00

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 11:14

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ)

2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 10 ވަނަ ޖަލްސާ

27 އޮކްޓޯބަރު 2026 (އަންގާރަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ސަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިޢުލާން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 27 އޮކްޓޯބަރު 2026 ވީ އަންގާރަ ދުވަސް. 1448 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުމާދަލްއޫލާ މަހުން 16 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ހެއި ނަކަތުން 10 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިނީދެ މި ތިބީ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 10 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 32 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި ތިއްބެވީ 7 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ރަސްމީ ދަތުރުތަކުގައި ތިއްބެވީ 3 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

3.1- އެޖެންޑާ އިޢުލާންކުރުން. އޖ/10/3/2026.

4. ތަޢުޒިޔާ ފާސްކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

4.1- ތަޢުޒިޔާ ފާސްކުރުން. ތަޢުޒިޔާ ނަންބަރު 4/3/2026 އިން 6/3/2026އަށް ވީން ޖަލްސާގެ ތަޢުޒިޔާ. އެއީ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 4 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފެށިގެން 6 ވަނަ ޖަލްސާގެ ނިޔަލަށް ހުރި ތަޢުޒިޔާތައް. މި

ތަޢުލިމާތައް މަޖިލީހުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރަމުން ގޮސް، އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އިސްލާޙެއް ހުށަހަޅުއްވާފައި ނުވާތީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 240 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ތަޢުލިމާތަކީ ރިޔާސަތުން ގަބޫލުކުރާ ތަޢުލިމާތަކަށް ކަމުގައި އިޢުލާންކުރަން.

5. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

5.1- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 151 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮމިޓީއަށް އައި ބަދަލުތައް އިޢުލާންކުރުން. ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީ، ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން ހިމެނިވަޑައިގެންނެވި ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible]ގެ ބަދަލުގައި، އެ ކޮމިޓީއަށް [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ހަމަޖެއްސެވުން. 26 އޮކްޓޫބަރު 2026.

5.2- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޓީތަކުން ފޮނުވާ ސުންގަޑި އިޢުލާންކުރުން. ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު (ބިލު ނަންބަރު 20/2024/ބ-33)، 30 ނޮވެންބަރު 2026. ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު، 30 ނޮވެންބަރު 2026. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު (ބިލު ނަންބަރު 20/2025/ބ-17)، 30 ނޮވެންބަރު 2026. ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު، 30 ނޮވެންބަރު 2026. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު (ބިލު ނަންބަރު 20/2026/ބ-1). [illegible] ބިލު، 28 ފެބްރުއަރީ 2027. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު، 28 ފެބްރުއަރީ 2027. އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2012 ([illegible] ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު، 30 ނޮވެންބަރު 2026. [illegible] 30 ނޮވެންބަރު 2026.

6. އިބްތިދާއީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިބްތިދާއީ ބަޔާން.

6.1- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިންތިޚާބީ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައި ވަނީ 20 އޮކްޓޫބަރު 2026ގައި ބޭއްވުނު 2026 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 7 ވަނަ ޖަލްސާގައި. ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމާއި، ޖަވާބުދާރީވުވަޑައިގަތުމާއި، ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމަށް ޖުމްލަ 15 މިނެޓުގެ ފުރުސަތެއް ދެވަޑައިގަންނަވާނެ. ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަޔާން ހިނގަމުންދާ އިރު، އެ 15 މިނެޓު އެކުގައި ނުވަތަ ބައިބައިކޮށް ބައްސަވައިދެއްވައިގެން ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިބްތިދާއީ ބަޔާނަށް ފަހަރެއްގައި ބޭނުންކުރައްވާނީއެވެ. ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް އިބްތިދާއީ ބަޔާނަށް ފުރުސަތު އަރުވަމުން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްގެ ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު {ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު} ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާ ބޭނުމަކީ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު މިންވަރު ކަނޑައަޅައި އެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ އަދަދު ދެކޮޅު އިޢުތިރާޒުކޮށް، މިގޮތުގެ ނިންމުން ޓެކްސް އޮފީހުން ޓްރައިބިއުނަލްގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ހާލަތުގައި، އިސްތިއުނާފުގެ އެދުމާއެކު މުއްސަނދިކަމުން ދައްކަންޖެހޭ ކުރިން ކަނޑައަޅާ އަދަދުގެ ބޮޑުބައިން އިޢުތިރާޒުކުރާ އަދަދުގެ 100% ދައްކަންޖެހޭނެ ހާލަތުގައި ކަނޑައެޅުމަށް ޖެހޭ ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010، މި ގާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ބިލެވެ. އިޙްތިރާމްގެ ރައީސް؛ ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން މި ބިލުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ޓެކްސް ހަމައެކަނި ފައިސާ ވަޞޫލުކުރުން ކަމަށް ނުވާ އިންސާފުވެރި ގޮތެއްގައި ކަނޑައަޅާ ޓެކްސް ޓްރައިބިއުނަލްގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށްދިނުން ކަމުގައި އެކަން ފުރިހަމަކޮށްދީފައިވާ ގާނޫނީ ނިޒާމެއް އެކުލަވާލުމެވެ. މި ބިލުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްކަމަކީ ދާ މަޤްޞަދު. އިޙްތިރާމްގެ ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން އެއް ބޮޑު އެއް ސިނާޢީ ހަރަކާތްތައް އާދައިގެ ކުދި އަދި މެދުފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކާއި، އާންމު ރައްޔިތުންނާ އަޅުގަނޑު ޖީ.އެސް.ޓީއާއި، އާމްދަނީ ޓެކްސް ފައިސާ ވަޞޫލުކުރުމުގައި ދުޅަހެޔޮ ފަރާތްތަކަށް ނުވާ އިރު ބޮޑު ކުންފުނިތަކުގެ ފައިސާ ނުވަތަ ބޭރުގެ ޕޮލިސީތަކުގެ ބަދަލުގައި ޓެކްސް ނުވަތަ ގެއްލުން ހުރި އެކި ކުންފުނިތަކުގެ މުދަލަށް ނާޖާއިޒު މުޢާމަލާތްތަކުގެ ހިންގައިގެން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް ރޭވުން ކަނޑައެޅިފައިވޭ. އެ

ފަރާތްތަކުން އެތައް ޕްރޮފެޝަނަލް ނުދެ، އިސްތިއުނާފުގެ ދާއިރާ ދައުލަތުގެ ހުޅާ ބައި އަޑުއަހައިގެން ތިބެތިބެމުގައި ގާނޫނު ހިނގަނީ ހަމައެކަނި ނިކަމެތި މީހާގެ މައްސަލަ ކަމަށް ބައްދަލުވެނީތަ ފެންނަ ސިޔާސީ ބާރުތަކުގެ. އެހެންވީމާ، މި ދެންނެވި ގާނޫނުތަކުން ބަދަލުގެނައުމަށް ޖަހައި މި ގާނޫނަށް ކޮންމެވެސް ފުރުސަތު މި އިސްލާހުތަކަށް ގެންނަން ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގައުމުގެ އިގުތިސާދީ ތަރައްޤީގެ ދުވެލިއަށް ބާރުދިނުމަށް ކުރިއެރުން އެކަށޭ، ކުރިއެރުމުގެ އެކަށޭ ވަރުގަދަ ތަނަވަސްކަމާ ހަރުދަނާ އަދި އިތުބާރު ހުރި ޖުޑީޝަރީއެއް ގައުމެއްގައި އޮތުން. ރައްޔިތުންނަށް ބަރާބަރު ތަރައްޤީއާއި، ސިޔާސަތާއި، އުފެއްދުމުގެ ތަރައްޤީގެ ބައިވެރިވުމަށް ބޭނުންވާ ރަނގަޅު ނިޒާމެއް ޤާއިމްކުރުމަށް ޓަކައި ހަމަ ހިމެނޭ ގާނޫނީ ނިޒާމެއް ބޭނުންވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި ސިޔާސަތު ދެމެހެއްޓުމަށް ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތައް ފުރިހަމައަށް ހޯދައިދިނުމަށް ޖުޑީޝަރީގެ މުސްތަގުބަލަށް ބޭނުންވާ ތަރައްޤީއާއި ކޯޓުތަކުގެ ނިޒާމު ވަރުގަދަކުރުމަށް ޤާނޫނީ ބަދަލުތަކެއް ގެންނަން ޖެހެއެވެ. ބޮޑެތި ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ނުހަނު މުހިންމު ދައުރެއް ކުޅުއްވާ ފަރާތަކީ މި މަޖިލީހެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛

އާދައިގެ މައްސަލަތަކުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލަތަކުގެ 50% ދަށުން ނިމިގެންދިއުމަށް ކޯޓުތަކުގައި މައްސަލަތައް ލަސްވަމުންދާ ކަމުގެ ޝަކުވާ ދެކޮޅު ހަދައި، ޒުވާނުން މުޖުތަމަޢުގެ ޙައްޤުތަކާ ދުރުކުރުވާ މިފަދަ ކަންކަމުގެ އިތުރުން ކޯޓުތަކުގެ ބަޖެޓު ނުލިބި ޝަރީޢަތް ހިނގުމަށް ލަސްވާ ކޯޓުތަކުގެ ކޮމާޝަލް ދާއިރާގެ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް އިތުރު ފުރުޞަތު ތަނަވަސްކުރުން.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި ވަކި ކޯޓުތަކުގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުން ލަސްވުން ނުވަތަ އާދައިގެ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުގެ ފުރުޞަތު މި ނިޒާމުގެ ދަށުން ދެވޭނެ ކަމަށް ޤާނޫނަކުން ބަޔާންކޮށް ކަނޑައަޅާފައި ނެތުމާއި، ޖުޑީޝަރީގެ ބަޖެޓު ކޯޓުތަކަށް ނުލިބޭ ކަމުގެ ޝަކުވާތައް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަމާއި، ބޭރުގެ ބިނާތަކުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ހިންގާ ކޯޓުތަކަށް ޙައްޤު ލިބެން ނެތް ކަމާއި، މި ބާރުތަކުގެ ސިފަތައް ދެނެގަނެ ކުރިއަށް ގެންދަން ޖެހޭ ކަމަށް ފާހަގަވެއެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛

ކޯޓުތަކުގެ ދަށުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގެ އިތުރުން 2024 ވަނަ އަހަރު ހަމަވުމުން ބޭނުންވާ މަސައްކަތް ކުރެވުނީ ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަތައް އިތުރުކުރުމަށް، ކޯޓުތަކުގެ ބަޖެޓު ކުރިން ވާ މައްސަލަތަކުގެ ދަށުން، ކޯޓުތަކުގެ ބައިވެރިވުމަށް ބޭނުންވާ ތަރައްޤީއަށް 2024 އިން ފެށިގެން މި އަހަރު ނިމުނު ފަހަރު ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަތަކުން ފެނިގެން ދިޔަ ހަރުދަނާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި މި ސަރުކާރުގެ ބާރު ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން، އިގުތިސާދީ ސިޔާސަތުތަކާއި ކޯޓުތަކުގެ ތަރައްޤީގެ ބޮޑު ބައެއް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

ބަޖެޓުތަކާއި ދާއިރާތަކުގެ ކޯޓުތަކުގެ ދަށުން، ކޯޓުތަކުގެ ޝަކުވާ ބަލައިގަންނަ ކޮމިޝަނުގެ ބާރު ހިމެނޭ ގޮތަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި މި ސަރުކާރުން ޤާނޫނީ ނިޒާމު ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ގެނައި ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި، ކޯޓުތަކުގެ ބާރު އަދި ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ތަރައްޤީއަށް ބޭނުންވާ ބަދަލުތައް މި ސަރުކާރުން ކުރިއަށް ގެންދަމުންނެވެ. ކޯޓުތަކުގެ ބަޖެޓު ލިބިގެން ދާނެ ކަމަށް މި ދާއިރާގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ކޮމިޝަނަކަށް ހުށަހަޅައި، ކޯޓުތަކުގެ ދަށުން ބޭނުންވާ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މި ސަރުކާރުން ކުރާ ބޮޑެތި ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި އެބަޔަށް ވެސް އިތުރުވެގެން ދާނެއެވެ.

މިކަން ބަދަލުކޮށް، ހަމަހަމަކަމާއި އަދުލުވެރިކަމާއި އިންސާފު މި ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ބަލައި ހަޤީޤަތުގައި ކޮންމެހެން ވެސް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ މި އިސްލާހުތައް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އެދެން މި މަޖިލީހުގައި، މި ތަޢުދީލުގައި ވަރަށް ފުރިހަމަ ބަހުސެއް ކުރެވި، ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި ވީހާ ވެސް އަވަހަކަށް މި ބިލާ ދުރު މަޝްވަރާކުރެވި، ގެންނަންޖެހޭ އަދި ބަދަލެއް އޮތްނަމަ އެ ބަދަލު ގެނެސް، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މި ބިލު ފާސްކޮށްދެއްވުމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމްލަ 4 ގަޑިއިރު. އެއީ ޕީ.އެން.ސީ 2 ގަޑިއިރާއި 33 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީ 35 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.އޭ 14 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ 12 މިނެޓް. އެމް.އެން.ޕީ 12 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 7 މިނެޓް. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަން. ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ.

ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބިލުގެ ނަމުގާ ބޭރު އިދާރީ ގާނޫނަށް އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވި ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މަޢުރޫފަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރުއަދާކުރަން ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ހުށަހަޅާފައިވާ. މިއީ ވަރަށް މުހިންމު އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް ބަލައި މި އޮތީ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައި. 3/2010، މި ގާނޫނަށް މި އިސްލާހު މި ހުކުމުގައި ވަރަށް މުހިންމު ދަރަޖައެއްގައި، މުހިންމު ވަގުތުތަކެއްގައި. ސަރަހައްދީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިހާތަނަށް މި ބޮލީސްގެ ގާނޫނު ތަންފީޒުވަމުންދާ އިރު ދިވެހި ރައްޔިތުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، ވިނަ ރައްޔިތުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިހާތަނަށް މި އަހަރު ބޭނުން އެއީ ކުޑަ އެއީ ކާފަ އުސޫލުން ބޭނުމީ މިކަމުގެ ރައްޔިތުން ބަލަމުން، ކުރިކަތި ވިޔަފާރިތަކުން ރިޔާން ގެއްލުންތަކަށް ވަމުން. އެ ރިޔާސަތުން ޤަރާރުތަކުން ހަމަ ޖެހޭ ވިޔަފާރިކާ ބޭރު ގެންނަން އެކަށައިގެން ފުރިޖަކޮށްގެން ވެސް މިއަދަން ދައްކަންޖެހޭ ބޭކަރު ދައްކަން އެބަ ޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެނިމިވަޅެއްގައިންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރާ އެކިއެކި ސަރުކާރުތަކުން އަދިއްސަ ދާ އިރު އާންމުކޮށް މިހިރަސްއް، ސަރުކާރު މިހިރަސްއް، ދިރިސަރުކާރު މިހިރަސްއް، ޖަންސާސް މިހިރަސްއް ދައުލަތަށް ރަހުދާ ދަށް ބަޔެއް ކަންފުސިތަކުން ބޭރުގެ ގޮތުގައި ހުރިހާ ކޮންމެވެސް އެއް ނަމުގައި، ކޮރަޕްޝަން ނަމުގައި ހުރި ކޮންމެވެސް އެހެން ނަމެއްގައި މި ފަހަރު ނަގާ ހަފަހަށް ބަޔަކާ ފަލައި މި މާލެއަށް ދަރަނި އިޢާއި ސަރުކާރުތަކުގައި ބޭރު ވިޔަފާރިވެރިންނަށް. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އެ މާލެކޮށް ކޮންފިރިޔާތަކުން ހަމަ އެ އަހަރު އިންޓަނޭޝަނަލް އެތައް ރައްޔިތުން ނުވާއިރާ، އެތައް ސަރުކާރު ރައްޔިތުން ނުވަރާއިރުގެ

އިންވެސްޓްމަންޓުތައް އުފައްދާ ތަން ވެސް އެބަ ފެނޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ބަލައިގަންނަ ސިޔާސަތެއް ނޫން. ޓެކްސް ނެގުމުގެ މި ގާނޫނުގެ އިދާރީ މައްސަލަތަކާއި ހުރިހާ އެ އިދާރީ ޚަރަދުތަކުން ޕްރޮވިޝަނާއި އެ ގޮތަށް ބޭނުންކޮށްގެން އެކި މުސްތަޤުބަލުގެ ނުފޫޒު ބޭނުންކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރުހިގަންނަ މިހެން ގިނަވީމާ ދިވެހި ދައުލަތުން ވަންނަންޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ އެތައް މިލިޔަން ނޫން އެތައް ބިލިޔަން ރުފިޔާއާއި ނުވަތަ މިހާރު ވެސް ދަތިވެފައި އެބަ ހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނަށް ގެނޭ އިސްލާހުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތައް ހިމާޔަތްކުރެވޭނެ. ދިނަ އަދަދުތަކުގެ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާވާނެ ހައްލުތަކެއް ފިހާރަތަކުން. މިހާރަށް މި ބިލުގެ ގާނޫނުތަކަށް ގެނެސްދެވޭ އިސްލާހުތައް ނުގެނެވި ތަސްދީޤުކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތަސްދީޤުކުރަން ވާހަކަ ސަރުކާރުތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން ދައުލަތުގެ ތަރައްޤީ. މިއަދު އަހަރު ބަހުސް ބަލައިގަތުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތިބެގެންނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ހަރުދަނާ މި ކަންކަމަށް އިސްލާހު ގެނެސް، ރައްޔިތުންގެ މުޢާމަލާތް ފައިސާ ހިފަހައްޓާ ގޮތަށް ދިވެހިންގެ ގާނޫނުން ވެސް އެހެން ގާނޫނުތައް ވެސް އިސްލާހުކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރުފްކުރަން ގޮތަށް ދައުލަތަށް، ގައުމަކަށް، ރައްޔިތުންތަކަށް ގެއްލުންވާ ތަން ބަލައިގެން އެ ވަގުތު އެންމެ ސަރުކާރުން ހިންގިފައިވާގޮތުން އިންނަތަން އުނިކޮށްލެވިގެން. އެ ކަން ކޮށްގެން ވެސް ނުވާނެ. އެއީ ރައްޔިތުން އެދޭ ގޮތެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުން ބޭނުންވީ ގާނޫނީ ގޮތުގައި ސަލާމަތް، ސަރުކާރު ގޮތަށް، ގުޅިގެން އެ ބަދަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ސިޔާސަތުތަކުން ރައްޔިތުން ދަށަށް. އެ ނިޒާމުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ނިޒާމު ބައެއްގެ ގޮތުން މި ނިޒާމުގެ ތަރުތީބު މި ގާނޫނީ ބޭނުން ގަވާއިދު ހުރި މައުލޫމާތު ކަމުގައިވާ ތަފްސީލް ރިޕޯޓު ތަފާތު އަޅުގަނޑުމެންގެ މުއައްސަސާތައް. އެހެންވީމާ، ވަރަށް މުހިއްމު ގޮތެއް ބޭނުން ގެނެސް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް މި ބިލު ސަރުކާރުން ފާސްކުރުމަށް ވާހަކަ ތަޢާރުފްކުރަން އެ ދައުލަތާއި ރައްޔިތުންނަށް ބަލައިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ގާނޫނުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވޭނެ. އެ ގޮތަށް ބެލުމުގެ ބޭނުމަކީ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލު ބަލައިގަތުމަށް. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނުގެ މި ބިލުގެ ބަދަލުތައް ގެނައުމާއި ސަރުކާރުގެ ތަފާސް ކޮމިޓީ ބަދަލުތަކުގެ ތަޢާރުފު ކުރެވުމުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ގެނެސް ފާސްކުރުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ދިވެހި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރުން، މިއަދު ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ފުރުޞަތު ދިނީ، ރައްޔިތުން ސަރުކާރުން މިގޮތަށް، މި އެންމެހައި މި ގާނޫނު ތަރުތީބުން ކުރިއަށް ގެންދާ ބައިވެރިކަމާއި ރައްޔިތުންނަށް ދިނުމަށް އިސްލާހުތައް ދިނުން ގެނެސްދޭ މަސައްކަތްކުރާ ބަޖެޓް ބޭނުން ދަށުގައި ގާނޫނީ މަރުޙަލާ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރަން. އެއީ ރައްޔިތުން ސަރުކާރާ ގުޅޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތް ފާސްކުރުން ހަމައެކަނި. އެހެންވީމާ، މި ހިސާބުން މި ގާނޫނު ބަލާލާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ގާނޫނުގެ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތު ދިވެހި ރައްޔިތުން ވެސް ބަލައިގަންނާނެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން. ފިޔަވަޅުއަޅަން ހުރިހާ ބާރުތަކެއް ދަށުން ރައްޔިތުން ކަމަށް ވީ ގާނޫނުތަކާއި ނޫން މިއީ. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ ސަރުކާރުތަކުން މިކަން

ނުކުތް އޮތީ ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ ހައްގަން ބަލައި ކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ ކަމެއް ކުރާނެކަމުގެ ޔަގީންކަން އަޅުގަނޑަށް އެބަ އޮތް. އޭގެ ހެއްކެއް މިއަދު ވެސް ފެނިގެން މި ދިޔައީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުސަތަށް. އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ އަދިވެސް އެއްފަހަރު ދަންނަވައިލަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު)އަށް މި ގެނެވޭ އިސްލާހާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްކޮށް ދަންނަވައިލާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މިއަދު ގަބޫލުކުރަނީ އެ ރައްޔިތުންގެ އަތުން ނަގާ އެއްޗެހިކަމުން ދިވެހި ގައުމު ހިނގަމުންދާ ކަމަށް. އޭގެ މާނައަކީ ރައްޔިތުން ދޭ އެއްޗެހިން ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްދޭން ސަރުކާރުން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދަނީ. ރަނގަޅު ވާހަކައެއް؛ 2010 ވަނަ އަހަރު މި އުފެދިގެން އައި ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް މި ގެނެވުނު ބަދަލުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެއަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް އައިއްސި. މި ދައުލަތަށް މި ނަގާ ފައިސާ ރައްޔިތުންގެ އަތުން ނުވަތަ އެކިއެކި ހިދުމަތްތަކަށް މި ލިބޭ ޖެހުމުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންގެ ފުދުންތެރިކަން އިތުރުވެ، އާމްދަނީ ހާލަތު ވަރަށް ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް ހިނގައްޖެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އޮތް ހަގީގަތެއް. އެހެންނަމަވެސް، ހިތާމައާ މި ބިލު އެއްކޮށް އަޅައިބަލާ އިރު ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ޖާގަތަކުން ވިޔަސް އަދި އެހެން އެއްކޮޅުން ވެސް ދައުލަތަށް ލިބެން މި ޖެހޭ ފައިދާ، ނުވަތަ އާމްދަނީ، ނުވަތަ ވަންނަންޖެހޭ ފައިސާ ނުވަދެ މިޔަރުސާބަތުން މި އަންނަނީ ކިޔުއްވާ. ހަމަހަމަ ރާއްޖޭގައި އާންމު ގޮތެއްގައި މި ކަންކަން މި ކުރަނީ ސިޔާސީ ވެރިން. އެ މީހުންނަށް ވަސީލަތް ގޮތުން ބައެއް ބޮޑެތި ވިޔަފާރިވެރިން، ބައެއް ބޮޑެތި ވިޔަފާރިވެރިންނާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. އެ ބޮޑުވެރިން ދައުލަތަށް ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާ ނުދައްކާ އެއްކަލަ މި ބޮޑާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި ސިޔާސީ ލީޑަރުންގެ ހިމާޔަތް ލިބިގެން، ރައްސުލުން ބަލައި އެ ފައިސާކަމާ ކުރެވޭ އެތައްކަމެއް ދިގެން އެއްކަލަ ދައްކަމުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވަންނަންޖެހޭ، ލިބެންޖެހޭ ހައްގު މިންވަރު ނުވަތަ ހުރުމުގެ ސަބަބުން މިއަދު ހަމައަށް މި ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް އެނގޭ ގޮތަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މި އެނގޭ ގޮތަކީ މި ހިދުމަތްތައް ރައްޔިތުންނަށް ނުލިބިގެން މި އުޅެނީ. ވަކިން ޕާރސަނަލް ތަޢުލީމާއި، ސިއްޙަތާއި، ރަނގަޅު އަސާސީ ހިދުމަތްތަކާ ދިނުމަށް ރައްޔިތުންނަށް އެކަށީގެން ގޮތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައިވެސް މި އުޅެނީ މި ސަބަބާ ހުރި. އެއީ މިހެން މި ދެންނެވި ބޮޑެތި އަދަދުތަކުން ދަތިކަމާ ދަތިކަމަށް ލިބެން އެބަ ހުރި. މި ދަތިކަމާ ދިމާވި ދަތިކަމަށް

ވަދެވޭން ގޮތެއް ނެތް. ހަމަ ކޮންމެވެސް އެއް އުޒުރެއް، ކޮންމެވެސް އެއް ބަހަނާއެއް ދައްކައިގެން މުޅި ފަސް އަހަރު ހޭދަކޮށްލާފައި، ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ކުރިމަތިވާ އެއްކަލަ މި ބުނާ ޕްރިޖައަން ކުޅަ ލިބިކަމާގެ ވައްޓާލައިގެން އަނެއްކާ ވެސް ދިޔައީސްނަމަ އަނެއްކާ ވެސް އަންނަ ފަސް އަހަރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު، އިޞްލާޙީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ކުރައްވާ ވަސްވާސްތަކާ މިހުރި ގޮތްގޮތަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން ވިޔަން ހުރި ފައިސާ ވެސް އޭގެ ރައްކާތެރިކަމުން ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ބަހައި އެ ފުރިން ރައްކާތެރިކޮށް ފައިސާ ދަރަނިވެރި ބަހައި ގަނެވިން އިތުރު ބޮޑުވިކަން ހުރައްދިނީ. މިއީ ތާރީޚީ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ރައްޔިތުން މި ބުނަނީ މިވަނަ ރަށާ އެއްކަލަ ހުރިހާ މިލިޔަނާއި ދޫކޮށްފަ. މިލިޔަން ރަށާ އެއްކަލަ ހުރިހާ މިލިޔަނެއް އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް ދަށުވެގެން ޕްރޮޖެކްޓް މި ދިޔަީ. ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. އެ އާދައިގެ ނިޔަތުގައި ރައްޔިތުމީހާ އަތުން ވެސް އެބަ ނުވޭ އާދައިގެ ބެލެނި ވެސް. އެކަނިކަން ގޮތްގޮތުން ބެލެނި އެބަ ޖެހޭ. ވަކި ބޮޑު ބަޖެޓުން މިލްކުވާ އެކި ވިޔަފާރިތައް އިސްލާމިކު، ބަލަން ފަހި ފަރާތްތަކާ ހިސާބުގައި ކުރީގެ ސަރުކާރާ ހަމައެކަނި ޖުމްލަ ޖަޒީރާއާ އިތުރުކޮށްލައްވައި ބޮޑު ފަރާތްތަކުގެ ހަމައެކަނި ވިޔަފާރި ފުރުޞަތު ރައްޔިތުންގެ ފުރުޞަތު މާލޭ ދިގުކޮށްލުމަކީ ވިޔަފާރިތައް. ހަމަ ގޮތެއް ބޮޑު މައްސަލަތަކާ ރައްޔިތުން ބޮޑު ވިޔަފާރިތައް ބަލަން ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑުމެން އޮތްމާލު އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދާހަމަ ކުރިއަށް ބޮޑު ރަނގަޅު ހުރިހާ ތަރައްޤީ އިޤްތިޞާދީ ވިޔަފާރިތައް ނުކުރެވޭ. މި ޖުމްލަ ފުރުޞަތު ހޯދަމުން ދާނަމަ، ކޮމްޕެނީތަކާ ސަރުކާރު ދައުލަތުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ބޮޑު ހިއްސާ ގިނަ ރައްޔިތުން ވިޔަފާރިތައް ހިންގާ ފަރާތް، މި ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން ތަރައްޤީ ވުމަށް ޕްރޮޖެކްޓް ތަރައްޤީ ވާން ރައްޔިތުން ފުރުޞަތު ހޯދަމުން އިޤްތިޞާދީ ދިރިއުޅުމާ ނުކުރޭ. އިޤްތިޞާދީ ވިޔަފާރިތައް ބޮޑު ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރިތަކާ މި ދެކޮޅަށް ބަދަލުތަކާ ރައްޔިތުންނަށް ހަމައެކަނި މި ކޮންކޮން ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ބައި ހުރި ރައްޔިތުމީހާ ތަރައްޤީ ވުމަށް ފަރާތް ގޮތުގައި ފުރުޞަތު އެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އާދައިގެ އިޤްތިޞާދު، ހުރި ރައްޔިތުން އަތް ގާތަށް ދިގުމުއްދަތުގެ ކުރިއަރުވާ ބައި ތަރައްޤީވާން މި ސަރުކާރުގެ އިޤްތިޞާދު ކުރީގެ ރައްޔިތުން އެބަ އެދޭ. ދުނިޔޭގެ ފުރުޞަތުތަކާ ވިޔަފާރި ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދަށް.

ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު)އަށް މި ގެނެވުނު އިސްލާޙާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިލަންޖެހޭ، ހަމައެކަނި ފައިސާ ނުދައްކާ ހުރި ފަރާތްތަކުގެ ފައިސާ ސަރުކާރަށް ގެނައުމުގެ ބޭނުމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކައިގެން ވާކަށް ނެތް. ސަރުކާރަކީ މި ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވެސް އެބަ އޮތް ދެ ކޮޅު. އަޅުގަނޑުމެން ޓެކްސް ޕޭޔަރުންނާ ދިމާލަށް އެއްކޮށް ކުރައިގެން ވެސް ވާކަށް ނެތް. ސަރުކާރަކީ، ހަޤީޤަތުގައި މި ފަރާތުން ދައްކަން އޮތް ނަމަވެސް މި ފައިސާ ދައްކަވަމުން ނުދާތީ އެބަ ހުރި ވަރަށް ބައިވަރު ސަރުކާރުތަކެއް ހުރި. ޝަރުޢީ މަރުޙަލާގެ ތެރޭ އޮންނަ އިރު، އަދި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި މައްސަލަތައް ލަސްވެގެންދާ އިރު، އަޅުގަނޑުމެން ދެކެން ގޮތުގައި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޤާނޫނަށް ވެސް ބަދަލުތަކެއް ގެނެވުނު. އެއީ ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި މައްސަލަތައް ނިންމުމަށް. ބޭނުމަކީ ކޮބައިތޯ؟ ބޭނުމަކީ މިހާރު ހުރި ޓެކްސްގެ މައްސަލަތައް އަވަހަށް ނިންމައި މި ކަމުގައި ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއް އޮތް ނަމަ އެ ފައިސާއެއް ހޯދުން. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭނީ ދައުލަތަށް ފައިސާ ނަގާ އިރު ކަމުގައި ވިޔަސް އެކަމަކު ޝަފާފިއްޔަތާއި އިންސާފު އޮންނަންޖެހޭނެ ޓެކްސް ޕޭޔަރުން އަދި ފަރާތަކަށް ކަމުގައި ވިޔަސް. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގެ ސްޓޭޓަސް ކޭސް ރިސޯސަސް ނުވާ އިރު 13، 14 އަހަރުވީމަ މިގައި ޓެކްސް ޕޭޔަރުންނަށް ދިމާވަނީ މުހިއްމު، ހުރިހާ ތަފާތު ދެ ހަމަހަމަކަމުގައި މަސައްކަތް ނުކުރޭ. އެއީ އެންމެ ފެށިގެން މި ޤާނޫނު އަދި އިރު އޮރިޖިނަލް ސަބްމިޝަން ކުރުމާއި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ގޮތެއް އިންތިޒާމް. އެކަން ނެތަސް، ފަންސާސް ސަސްޕެންޝަން ފުރިހަމަކުރުން ޓެކްސް ޕޭޔަރުންގެ ކަންބޮޑުވުމަކާ އެކަށް. މިހާރު މި ގަނޑު އިސްތިޖާބާ އެއް ފަންސާސް ސަސްޕެންޝަން ފުރަތަމަ ފަހަރު އަދި ސަބްސީކުއަންޓް ސަސްޕެންޝަން ފަރާތްތަކުން ހާލަތުތަކުގައި ކަނޑައެޅިގެން ދިޔައީމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތް ދެ ގޮތް މިގައި އެބަ އޮތް ޒިންމާ. އެއީ ސަސްޕެންޝަން ދައުލަތާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކީ އަދި ސަސްޕެންޝަން ސަސްޕެންޝަން ދައުލަތާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް. މިސާލަކަށް މިކަން ނަމަވެސް މިސާލަކަށް ސަބްމިޓް ސަސްޕެންޝަން ޓެކްސް ޕޭޔަރަކު ދައުލަތަށް ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް. ދައުލަތާއިގެން މި މައްސަލަ ނިޔާވީ 13، 14، 15 އަހަރުވެގެން ތާ އިދާރާގައި އުޅޭ ޓެކްސް ޕޭޔަރަށް ވެސް ހަމަ ލިބޭ ބޮޑު ގެއްލުމެއް މި ލިބެނީ. މިސާލަކަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައި މިވަނީ ދައުލަތާ ނުގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ކަމަށް. އެހެންކަމުން އެއްކަލަ ވިޔަފާރިވެރިޔާ ޓެކްސް އެޕީލް

ޓްރައިބިއުނަލަށް ދައްކާފައި ހުރި ފައިސާއަކީ އެ މީހާއަށް ވިޔަފާރިއެއްކޮށްގެން އެ ލިބޭ ނަފާ [illegible] ނުލިބިދާނެ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ނަތީޖާތަކެއް ހުރި އިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ މި މައްސަލަތައް އަވަސްކުރުމަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ބާރުއަޅަން. ޓެކްސް ޕޭޔަރުންގެ މައްސަލަތައް ހަމަ [illegible] ވެސް ނާރާނެ. ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ދެބަސްވުމެއް އުފެދުނީމަ، ޑިސްޕިއުޓް އުފެދުނީމަ މި ހުށަހަޅަނީ. އެހެން ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް އިތުރު ވަސީލަތް ފޯރުކޮށްދިނުން ކަމުގައި ވިޔަސް، [illegible] [illegible] މެންބަރުން އިތުރުކޮށްދިނުން ކަމުގައި ވިޔަސް، ކޮންމެ ގޮތެއް ހަދައިގެން ކަމުގައި ވިޔަސް މިގެ އެންމެ [illegible] [illegible] [illegible] އަވަހަށް [illegible] މައްސަލަތައް [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]. މި ބަދަލުތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އަދި ޓެކްސް ޕޭޔަރުންނަށް ލުއި ގޮތަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން ޖެހޭ. އެ ގޮތުން ބަލައިލާ އިރުގައި ޖުމްލަ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު [illegible] މި [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] އަވަސްކުރުމުގެ ކޮންމެވެސް ކަހަލަ [illegible] [illegible]. ނުވަތަ [illegible] [illegible]. [illegible] ނޫނިއްޔާ [illegible] އިންސާފު [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް މައްސަލަތައް އަވަހަށް ނިންމަން [illegible] [illegible] އިންސާފު ލިބުމަށް [illegible] [illegible] [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 3/2010، ޓެކްސް [illegible] އިދާރީ ޤާނޫނަށް [illegible] އިޞްލާހު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިރުވައި މޫސުން އައިއްސި. ބަޖެޓް ކައިރިވެއްޖެ. ޓެކްސްގެ ވާހަކަދައްކަން ފަށައިފި. ޓެކްސް ނަގާ ވާހަކަދައްކަން ފަށައިފި. ރައްޔިތުން [illegible] [illegible] ދާން ފަށައިފި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޓެކްސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮންމެ އިރުވައި މޫސުމެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ހިންގަން [illegible] [illegible] [illegible] މި ވާހަކަދައްކާ ދުވަހު މި [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުންފަތުން ޓެކްސް ނަގަން. [illegible] ޓެކްސް ނަގަން. [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންނަށް [illegible]. ޓެކްސް ނަގަން. [illegible] ޓެކްސް ނަގަން. [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންނަށް [illegible] މި ސަރުކާރުން؟ [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] ކޮންމެ [illegible] [illegible]. އިރުވައި މޫސުން އައި އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް. މި ވާހަކަ ރައްޔިތުން އެބަ ޖެހޭ ރަނގަޅަށް ދައްކަން. ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ދިގުދެމިގެންދާ ވާހަކަ ދެންމެ ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ޕީ.އެން.ސީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ދެއްކެވީ. 13 އަހަރު، 14 އަހަރު ދިގުދެމިގެންދާ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ވެސް ޤާނޫނަސާސީ އެކީގައި މިހާރަން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ދައްކާ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިގެން ކުރިއަށްގެންދެވޭ ގޮތަށް މި އޮތީ. ޕްރޮސީޖަރަކީ އަސްލާ ސަރުކާރަ ޚަސާރަތް ރިސާބަން. ސަރުކާރަ ޚަސާރާ ދައްކާފައި އަންނަނީ 10 އަހަރު، 14 އަހަރު ވަންދެން ދިގުދެމިގެން ދިޔައީމަ ވިޔަފާރިވެރިޔާއަށް ކޮން ކަހަލަ ވަނީ. ޔަޤީންކަމެއް މިވަނީ. ކޯޓުއީމަ ދޭގެ ދިރާސާކޮށްފައިވާ ހުރިގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު ވެސް ކޮންމެ ސަރުކާރަކުން ބަޖެޓުން ބަޖެޓް ބޭނުންކޮށް، އެކި ގޮތްގޮތުން ބަޖެޓް ބޭނުންކޮށް މި ރައްޔިތުން ފުޅާވަމުން މި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓް ހުރިހާގޮތަކަށް އެ ބަޖެޓް ބަލާބަލަން ހުސްކުރާ ވާހަކަ ރައީސްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވަނީ. ކޮން ކަމެއް ރައްޔިތުންނަކަށް ކޮންޓްރޯލްވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ބަލާބަލަން ހުސްކުރާ އިރު ރައްޔިތުން މި ދަނީ ދުވަހުން ދަށަށް. ވިޔަފާރިތައް މި ދަނީ ފުނޑޭމުން. ކޮންމެ ޕާރުކަ މި ދަނީ ހުސްވަމުން. ކޮންމެ ޕާރުކަކީ ހުރި ހަރުތަކެއް ހުރި ހުސްވެފަ. މިއީ ހަޤީގަތް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިކަމާ އެބަ ޖެހޭ ވިސްނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ރަނގަޅުރުގައި ކޮންމެއްޗެއްވެސް ވަރުންދާ ގޮތް ވިސްނަން އެބަ ޖެހޭ. ކޮން ރަށެއްގައި ސްކޫލުތައް، ކޮން ކުލާސްރޫމެއް، ކޮން ހޮސްޕިޓަލަކީ، ކޮން ފޯމްސްޓިޖެކްޓެއް ބޭސްފަރުވާއީ އޮތީ، މި ސަލާމަތް ވެސް ކޮންޓްރޯލް އެބަ ޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަޖެޓް ނެރުމާއި. ބަޖެޓް ސަރުކާރުގެން ޔައުމީ ކުރަނީ؟ ރަސްމީވެ ހިންގަނީ. ހިންގުމުގައި ވެސް ވަކިކަން. ވިސްނުމުގައި ވެސް ވަކިކަން. ފުށުން ވެސް ވަކިކަން މި ކުރަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ދޫނީ އެހެން އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް. ބަޖެޓުން ލިބޭ ފައިސާކީ ކުރިއެރުވުމަށް ކުންފުނިތަކުގައި ވަކާލާތުކުރާ ދޫން ކަމެއް ނުކުރޭ. ކޮން ކަމެއް މި ކުރަނީ؟ މިކަން ކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އަނެއްކާ ވެސް އެއްކަލަ ބަޖެޓް ދަރަނީ ފާސްކޮށްގެން ސަރުކާރަށް ޚަސާރަތް 10 އަހަރާއި 14 އަހަރާ ހޮޅުކުރުވާ ގޮތަށް މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ވައްދައިގެން ކުރިއަށް ނުގެނެސް އެ 14 އަހަރު ޚަރަދުވަނީ ޔަޤީންކޮށް މިވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ކަހަލަ ކޮންމެ ކަމަކާ ދެކެން؛ ކޮންމެ އަހަރެއްގެ އިތުރުވި ދުސްތޫރުގައި އަންނަނީ މި ބައި. މިއީ ތިންވަނަ އަހަރު. އިތުރުވި ދުސްތޫރުގައި ހަމަ މި ބަޖެޓުގެ ވާހަކަ އެކި ގޮތްގޮތުން މި ބަޖެޓް ނިމިފައި، ބަޖެޓް ފުރިހަމަކޮށްލުމުން ނޫނީ ގޮތަކަށް ބަޔަކު ފައިސާ ހުރިހާ ނޫނީ ސަރުކާރަށް މިއީ. މިއީ ބާކީ ސަރުކާރަށް. މިއީ ޗާލީސް ސަރުކާރަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަމީން ފައިސަލަށް.

ކަނޑައެޅިފައި ތާރީޚުގެ މެންބަރު އަލިން ވަޒީފާ ދޫކޮށްލައްވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޗެކްސް ނުގުޅާ ބެހޭ އިދާރީ ގާނޫނަށް ހުށަހެޅިފައި މި އޮތީ އިސްލާހު. މި ބިލުން މީގެ ނިންމުމަކާ ގުޅޭ ހިތްހަމަނުޖެހޭ ނަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތުގެ ކުރިން ދައުލަތަށްޖެހޭ އަދަދު ފަންސަވީހުން ފަންސާހަށް މި ބޮޑުކުރަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ މި ފަންސަވީހުން ހަމަ ހުރީ ވެސް ޗެކްސް ނުގުޅާ ބެހޭ އިދާރީ ގާނޫނަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ). އެއީ މި މަޖިލީހުން އިސްލާހުކުރެއްވުމުން އޮތީ، ހަމަ މި އަހަރު ތެރޭ ކޮށްފައި އޮތް ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އޭރު މި މަޖިލީހުން ކަނޑައެޅި ބަދަލުގެނައުމުން ދައުލަތުގެ ކުރިން ދައުލަތަށްޖެހޭ އަދަދަކީ ފަންސަވީސް ކަމަށް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި އޮތީ ފަންސާހަށް ހަމަށް. އަދި އޭގެތެރޭގައި ވެސް ބައެއް މައްސަލަތަކުގައި ނޫނީ ބައެއް މުއާމަލާތްތަކުގައި އިސްތިސްނާތަކުގެ އަދަދު ސަބަބަކާ ކަންޖެހޭ ވެސް މީހާއަށް ދައުލަތުންޖެހޭ ނޫނީ ދައުލަތުގައި ބޭރުހިސާބުން ދުވަ ކަރަފަ ކޮމިޓީން، ދުވަ ކޮމިޓީން މި އޮތީ އިސްލާހު ހުށަހަޅާފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއަދު މި ގައުމުގެ އިގްތިސާދީ ހާލަތު ނޫނީ އިގްތިސާދު މި ސަރުކާރުން މި ގެންގުޅުއްވުން މިއީ މިހާ ދަރަނިވެރިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރު ނޫނީ މި ބޭންކުގެ އިތުބާރު؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރަކީ ނޫނީ ޗެކްސް ނުގުޅާ ބެހޭ އިދާރާއަށް މިއަދު ގޮތުންނަށް އޮތް އެންމެ ރަނގަޅު ހަމަ އަހަރު އިރާދާ. އެހެންވީމާ މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި، ހަމަ ދި ދުވަހުން އެއް ދުވަހު ކަރަފަ ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް މި އިސްލާހުގައި ގަވާއިދު ބިލުގައި ވަނީ ނަމަ މި އިތުރުކޮށް ދުވަހުގައި ނުލިބޭ މި ޗެކްގެ ސަބަބު ދުވަހުގައި ރައްޔިތުންގެ ދުވަހުގައި އެއް އިތުބާރު ގެއްލިގެންދާނެ. އިސްތިސްނާތަކުގެ ދުވަހުގައި އެއް އިތުބާރު ގެއްލިގެންދާނެ. އެ ފަދަ މި ގައުމުގެ އިގްތިސާދުގެ މައިބަދަލަކުން ހުރި ނުރައްކާތެރިކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޗެކްސްގެ ސިޔާސަތަކީ ގައުމުގެ އެންމެ ހަރުދަނާކޮށް ހުރި ސިޔާސަތެއް. މިހާ ކުއްލިއަކަށް ކުރިއަށް ދާނެ އެއްބަދަލުގައި ތިރީގައި ބަދަލުވުމުގެ މުއްދަތު ކޮމިޓީން ގެންދަންޖެހޭ ގައުމެއްގެ ޗެކްސް ނިޒާމު ހުރިހާ އެއް ގެއްލުން ކުރީ ގޮތަށް ގެއްލުން ދުވަހުގައި އިތުރު. ބޭނުން ހުރި ގައުމުގެ ރައްޔިތުންނަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އާދަޔާ ކޮށް ކޮމިޓީގެ ނޫނީ މި ސަރުކާރަށް ކޮން ކޮމިޓީން، ކޮން ހަމަހަމަކަން، ކޮން ނަޒާހަތްތެރިކަން ބަލަހައްޓަވާ ފަރުވާއެއް ވެސް ހުރީ ބޮޑުކަމުން އަދަދުތަކަށް؟ ދެން ދިރާސާކޮށް މިހާ ކޮށް ދުވަސްވަރުގެ ވަރަށް އަސްލަކީ ފަރާތްތަކަށް ބަދަލުގެނެސް މި ޖަރީމާ؟ ކަމަށް މިގެ ހިމެނޭ؟ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ބޭނުން ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ހަމައެކަނި ވެސް މި ޗެކްސްގެ މި އިގްތިސާދު ހަމަހަމަކަންމަތީގެ އިތުރުވެސް ކަމަކަށް ރައްޔިތުންނަށް، ދިރިއުޅުން، މި ކަމަކަށް އިތުރުވެސް ކަމެއް ނިމުމަކަށް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިގެ އިތުރުން އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މި ބިލުގެ މާއްދާތަކުން ޗެކްސް ނިޒާމު

ބޭރު ގާނޫނުގެ (ގާނޫނު ނަންބަރު 25/2019)ގެ 66 ވަނަ މާއްދާއާއި 67 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުޢާމަލާތްތަކާއި މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނަގުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ގުޅުން ހުރި ފަރާތްތަކާ ކުރާ މުޢާމަލާތްތަކުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އަދަދު ސަތޭކަ ޕަސެންޓު ދައްކަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައި މި އޮތީ. އެހެން ވެއްޖެއްޔާމުން ދެންމެ ހަމަ ޕީ.އެން.ސީ އިޤްތިޞާދީ ބޮޑެތި ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސް އަދި ފަރާތްތަކަށް ވުރެ އިތުރަށް ބޮޑު ނިޒާމެއް ހިނގާނީ، މިގޮތުން މި ހުރި ކަންކަމަށް ބަލައިލާއިރު އިތުރު މިހާރު ދެ ކަންތައް އެބަ ހުށަހެޅިފައި، މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ދާ ގޮތަށް ވިޔަފާރިތަކަށް، އެ ކުދި ވިޔަފާރި ބޮޑު ކުރުމަށް އެ ފަރާތްތަކަށް މި އިންސާފު ލިބޭ އިރުގައި ކުރިމަތިވާ ޖަރީމާ ކުރުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ނަތީޖާ. މިއީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ޗާޖު މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަ ވިސްނައިލަން ހަމަ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން، މިފަދަ ބޮޑެތި އިސްތިއުނާފުކުރަން ޖަރީމާ ދަފްތަރު ޕާބްލިކް ކުރުމަށް ހުރަސް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހަމައެކަނި ކުރިއަށް ނުވަތަ އަދަދު މިންވަރަކީ ބެލެވިދާނެ. އެއީ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އެ ހަމަ އެ ވިޔަފާރި ލިބޭނެ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ.

އިސްތިއުނާފުކުރަން ވެސް މަސައްކަތުގެ ސަލާމަތާ ޕަސެންޓު އެ މުއާމަލާތުގެ އަދަދު ދޭހަވާން ދުވަހުގެ ދުވަހު
އިސްތިއުނާފުކުރަން ވެސް އާދޭސް ދަރަ، ބަދަ އަހަރެން ވިޔަފާރި އޮންނަގޮތް އިސްތިއުނާފުގެ މަސައްކަތް ހިމެ އެދި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ވިޔަފާރި އިންސާފު ލިބޭނެ ކަމުގައި ވިޔަސް އޮޅުމާ އިންސާފު ލިބޭނެ ކަމަކަށް އެގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ

އިޤްތިޞާދީ ދަތިކަން. އެހެންވީމާ، ހަމައެކަނި ކަންކަން ޗާޓު މަސައްކަތުގައި ބަލައި، ފުރުޞަތު އަސްލުގައި އަޅުން މި ދައުރުގައި ރިޔާސީ މި އަހަރު އަސްލު އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން އަސްލުގައި އަޅުން މި އަދަދަށް، ވިޔަފާރިވެރިން ވިޔަފާރިން ބަދަލުވޭ، ބޮޑު މި އަދަދުތަކަށް އިތުރުވުމާ ގުޅިގެން ނުރައްކާ މިކަން ނިޒާމުން ބޮޑުކަން ތަނަވަސްކޮށް ދިރާގު މި ކަންކަމާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަރުތީބަކަށް ގެނެސްދޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެދުމެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހިނގަވައިދޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފާޟިލް.

ހިނގަވައިދޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފާޟިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް އިދާރީ ގާނޫނު)އަށް މި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަން ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާހު ރަނގަޅުކޮށް ބަލައިލާފައި ވަރަށް ރަނގަޅު އުސޫލުތަކެއް ވާހަކަދެއްކެވި ޚާއްޞަކޮށް ނަގާ ބޭފުޅުން ކަމަށް

އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭނީ. 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެސް އެހީ ބިޒިނަސްތަކަށް މައްސަލަ ހުރަހަރަވަން 25%އަށް ހިލޭ މި ބަޖެޓަކުން ނޫން. ކުރިމަތީ ވެސް އެކަން އޮތް ގޮތް. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން އެބަ ޖެހޭ ވިޔަފާރިތަކުގެ އެކަނި މަސްލަހަތު ބަލާ، ގައުމުގައި ތިބި ހަތް ތަރަހަ ނޫނީ ހަ ތަރަހަ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތު ބަލާ. މި ދުޅަހެޔޮ ކޮން ބައެއްގެ މައްސަލަ ބަލާ، މަސްލަހަތު ދުރުކުރަން ވަނީ. އެގައި ނަތީޖާ އަކީ ބުނުނު ތަޖުރިބާ ފާހަގަކުރަން. މި ބުނެސް އެހީ ބިޒިނަސްތަކަށް މައްސަލަ ހުރަހަރަވަން މި ކުރަމުންދާ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން މީހުން ދަންނަ ކަމެކެވެ. ތިން ބުނެފައި ވާ ތަކެތި ދަށުން ދަރަނި އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު މި ބިޒިނަސްތަކަށް ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެން ދެން މަސްލަހަތަށް ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ. ކަސްޓަމްސްގައި އެ މަސްލަހަތު ދިމާވާ އެބަ ހުރި ހިސާބު. ސަރުކާރު ވަނީ ވާހަކައެއް ދައްކާ އެ ހިނދު އަކީ ހަމަ ހަމަ ދިމާވާނެ ކަމެއް. މި ކަމަކާ ގުޅުވައިގެން ނުކުމެ ހިތްވަރު ދޭން. މި 25% ރައްޔިތުންގެ ވިޔަފާރި ދަށުން ދެ ޑިވިޑެންޑު ހޯދައިގެން ހަދަން. އެހެންނަމަވެސް، މިހެން އެކުއެކީ ދޫކޮށް ދެވޭ ފައިސާ ވިޔަފާރިތަކުން ދޭ އެއް. މިއަށް ހަމަ ސަރުކާރުގެ މުދަލުން ބޭނުންކުރާ އިސްރާފު ހުއްޓުވާ ރައްޔިތުންގެ އަތްފޯރާ ހުރި މުދާ ދޫކުރާ ސަރުކާރާއި ވެސް މިކަން ނިމެން. ކުރިން ދައްކާ ކަނޑައެޅުނު މި ދާއިރާއަށް ބަދަލު ދޭން. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ހަމަ ރައްޔިތުންނާ ވިޔަފާރިވެރިންނާ ދެމެދު ދެ ދެއްކޭ. ސަރުކާރަށް ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާ ވަރަށް ގިނަ. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިއަށް ދާއިރު ސަރުކާރު ބަދަލު ނުކުރެވޭ. މިއީ ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ވިޔަފާރި ހިސާބު ކަމަށް ބަލާނަމަ ކުރިއަށް ފޯރާ އެއް؛ މިއަދު އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް ވިޔަފާރިވެރިން ކުރިން ބަލައިގަތުމަށް އިޤުތިޞާދީ ބަދަލު. އެއީ މިހެންނެވެ. މި 25% ޑިވިޑެންޑު މިސާލަކަށް ރަނގަޅު ގޮތެއް މިހާރު ޑިވިޑެންޑު 25% ހިފާ ކުރިން ވިސްނުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ލާރި. ޑިވިޑެންޑު ދައްކަން މިޔަގުން މި ސަރުކާރަށް ދޭ ދަރަނި އަދާކުރާ ޑިވިޑެންޑު ފެށޭ. މިދަ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ނަފާއަށް ދެމެހެއްޓޭ. ތިން ކުރިން ޑިވިޑެންޑު ބަދަލު ދެމެހެއްޓޭ ބައި ފުރުސަތު އެބަ ދޭ ސަރުކާރުން ވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ރައްޔިތުން ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން; ދެން ކުރިއަށް ވިޔަފާރިތަކުން ބޮޑު ދެމެހެއްޓޭ މީހުން ވެސް. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ބޭފުޅުން ވިޔަފާރިތަކުން މިހާރު ދަރަނި ނަގާނެ އިޤުތިޞާދީ ބަދަލު. ވިޔަފާރިވެރިން ވަނީ ބަރަބަރު ދެމެހެއްޓޭ. ދެން އެހީ މި ސަރުކާރު ފަރާތުން ދޭ ބައި މި އަހަރު. މި ސަރުކާރުން ކުރުމަށް ކަމެއް ކުރިއަށް ކޮށްދީ ކަމެއް ސަރުކާރުން ދާއިރާ ރައްޔިތުން ނެތްކަން ބަލައިނުލައި؟ މިހާރު އެސް.އޯ.އީ ސަރުކާރުން ރައްޔިތުން ނަގާނެ ކަމެއް ދޫކޮށްލާ އެސް.އޯ.އީ ފިކުރުކުރާ ބައި އެ މިސާލު ފުރިހަމަކުރުމަށް. ދެން އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިންތިޚާބުގައި ބޭރު ގެންދިޔުން އެސް.އޯ.އީއަށް ދިނީ ވެސް އެސް.އޯ.އީއަށް ކަމެއް ނުކުރެވޭތޯ؟ އެހެންނަމަވެސް، މިގައި ކަންބޮޑުވުން ކުރިއަށް ބައިވެރި، ކުރު ކަމަށް ރައްޔިތުން މި ގަބޫލުކުރާ އަޅުގަނޑުމެންގެ

މި ފިޔަވަޅު. ހާއްސަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރު އައި ފަހުން ބައްލަވާ، އެހެން ދުވަހު ޖީލުގެ ދަރިން މި މަތިކަށްލި. އެއީ ގައުމުގެ އިގްތިސާދު ހަމަ މަގަށް އެޅުވުން ރަނގަޅަށް ކަންކަން ކުރެވުމުންދާނީ. މި ކަންކަން އެމް.ޑީ.ޕީއަކަށް މި ވާހަކަތައް ދައްކާކަށް ނޭނގެ. އެހެން ދުވަހު ދާދި ދޫވި ވަގުތު، ދެ މަހުގެ ކުރިން އެމް.ޑީ.ޕީއާއި މީގެ ކުރީގައި ހުރި ފައިސާތަކުން ނަގާފައި އޮތް އެތައް ބިލިއަން ޑޮލަރު މި ދިޔައީ. އެމް.ޑީ.ޕީ ފައިސާ ނިމުނު އިރުގައި ދައުލަތުގެ ރިޒާރވުގައި މިހިރީ ދެ މިލިއަން ޑޮލަރު. ދެން ކާޑާއި ތެލާ ގަންނާނެ ފަދަ ވެސް ނެތް އެމް.ޑީ.ޕީ ފައިސާކުރުން ގައިބަރިގެން ދިޔަ އިރު. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ފައިސާ 2023 ގައި ލިބުނު ނަމަ މިއަދު ރައްޔިތުން ތިބޭނީ ކާން އަނދިރީގައި ނުކައި ނުބޮއި. އެވަރު ބަޔަކު މިތާ އަޑުއަހާ ފައިދާނުވާ ރައްޔިތުން ގަނޑުފުރާ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވާހަކަދެއްކުމުގައި ކިޔަންވީ ބަސް ވެސް. އެއީ ވާހަކަ އަސްލުވެއްޖެ ދޫކުރާ ގާނޫނީ ދުރުގައި ހުންނަ ކަމަށް ނުބައި ވިއްޔާ. ބައި ނަމަ މިއިން އެކަކަށް އަނެއް ހާލަތަށް ދާތޯ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ މި ގޮތުގެ މިހާރު އިސްލާހުތަކާ މި އާ ބިނާކުރެވޭ ހިމާޔަތްކުރުމަށް ނޫން. ނޫނިއްޔާމުން ހަމަވެ ބިނާކޮށް ބޮޑު ކުރިއަށް ނޫން. މިހާރު ހިނގަމުންދާ ކަމެއް މިގޮތުގައި އަސާސީ ތަރައްޤީ ކަންކަން ބޮޑެތި ކަންކަން ހުރި ކަންކަން ސަރުކާރުން މި ދަނީ ކުރިއަށްގެންދަމުން. މިގޮތުގައި ރައްޔިތުންނަށް މި ހުރިހާ ފައިދާއެއް މި އޮތީ. ކުންފުނިތައް މިއަދު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް ގެދޮރުން ބަޖެޓުން ބައެއް މަދުވެފައި. ބަޖެޓް ބައެއް އިގްތިސާދީ ކަމަކަށް ކުރާ ކަންކަމެއް ނޫން މި ހުސްކަމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިހެން ހުރި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ކުންފުނިން ގެންނަގެން މިފަދަ ފުރުޞަތު ބަދަލުވާ އިސްލާހުތަކާއި މި ސަރުކާރުން ހުރިހާ ކަމަކަށް ބޭކަރު އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަދި މިއަދުގެ ސަރުކާރަށް ވަރަށް އިހުތިރާމްކުރަމުން އެއްކޮށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީ ބޭފުޅުން ވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ އިރުގައި މި އިސްލާހީ ކަންކަން އެއްކޮށްލެވޭ ހަމައެކަނި ފާހަގަކުރަން ކަންކަން އުފުލިފައިވާ ރައްޔިތުންނަށް މި ކަންކަން ސާފުކޮށްދިނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދޭ އެއްޗެއް ކަމުގައި ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމައިލާނީ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޖަލްސާ ނެގުމާ ބެހޭ ގާނޫނަށް އިސްލާހުކުރުމުގެ ގޮތުން ވަގުތު ދަންނަވަން ކަންބޮޑުވުން ހުރި ބައެއް ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑު ވެސް ކުރުކޮށް ފާހަގަކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ރަށު ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރާ ވާހަކަ. ބަޖެޓް ގްރާންޓުން ފައިސާ ނަންގަވައިގެން މުސާރަ ބޮޑުކުރުމަށް ކައުންސިލަރުން ބާރުވެރިކުރުމަށް ކުރިއަށް ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކައުންސިލަރުން ބާރުވެރިކުރަން ކުރިޔާ ވެސް ކަމަކީ އެއީ މިނިވަން ކައުންސިލްތަކެއްގެ ގޮތުގައި ހުރުން. އެ ބާރުވެރިކުރުން މިނިވަންކަމާ އެކު މަސައްކަތްކުރެވޭތޯ އެ ބާރުވެރިކުރުމުން ފައިސާ ލިބޭނެ ގޮތްތަކެއް ތަނަވަސްކުރެވިގެން. އެކަން ކުރާނެ ފުރުޞަތެއް އަޅުގަނޑުމެންނެއް ނުދެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޚަރަދުގެ އަދި ބޮޑުވި ގޮތަށް އަދި ތިރީއެއް ނުވޭ. މަސް ކައުންސިލް ތަނެއް، ހިސާބުން ގެއްލޭ ނަމަ ކަރުކަން އެބަ ހުރި. ފައިސާގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަވާ އިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ނަމަ ކައުންސިލްތަކުގެ ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން ޖެހޭ. އެވަރުޖެހުނު މާލޭ ސަރަހައްދުގައި މިހާރު ހަމަ މިހެން ވެގެން ދެވިދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެ އަދި ހުޅުމާލޭ ސަރަހައްދުގައި މިހެން ވަޒީފާތައްވެސް މާލެއަށް ބަދަލުކުރާ ވާހަކަ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާން ކަންކަމެއް. މި ކަމަކީ ކާބަޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހޯދިދީ ބަރަށްވޭ. ހަމަ ބޮޑެތި ބޮޑުވަރަކަށް ސިޓީ ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތް. މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލަށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބާރުވެރިކުރުމުން ކުރިއަށް ދިޔަ ކަންކަމެއް ހަމަހަމަކުރެވޭނެ. އެކަން ކުރާ ގޮތަކަށް ނޫން މިއަދު ސަރުކާރު މި އުޅެނީ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާން ޖެހޭ ކަންކަމެކޭ. ޖެހޭ ހަމަނުވޭ. ކުރިއަށް ބޭސްފަރުވާ ޚާއްޞަގޮތަކީ ތަނަވަސްކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ފެންނަ ގޮތުގައި ޖެހެނީ ކޮބާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. ބޭސްސިޓީއަށް ހަވާލުކުރި ބޭރުގެ ނިޔަލަށް. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް، އޭގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ބިމާއި ބޭސްފަރުވާ ދޭ ތަނުގެ ހިމާޔަތް ކަތްލާ ދުވަސް. ކަނޑައެޅުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރި އިލްތިމާސް؟ މަޖިލީހުގެ ގޮތުން ބޭސްފަރުވާގެ އިންޝުއަރަންސްގެ ވާހަކަ ވާ ބޭން ވާހަކައެއް މި ދައުލަތަކީ. ރައްޔިތުން މި ސަރަހައްދު ޖެހިފައި ބޭރުގެ ކައުންސިލްތަކުން ހިތަށް ބޭސްފަރުވާގެ ކަންތައް ދަތިވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެން ކައިރީގައި ސަރުކާރުން ކުރިއަށް ސިޓީގެ ގުޅުން ބަލަހައްޓަވާ. އެކަމަށް ރަސްމީ އިޖުރާއަތް ބޭނުމެއް. އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ވަކި ސަރުކާރު ފަރުމާކުރިތާ އެތައް ބޭނުން ސާދަހަ ސިޔާސީ މުއައްސަސާ ނެތީ އެ މަ ބޭރުގެ ސިޓީ، އިންތިޒާމް ނުލިބޭތީގެ މައްސަލައަށް ޚާއްޞަކޮށް ގުޅިގެން ހޭދަކުރަމުން. އެވާ ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ވިސްނުމަށް ކަމެއް. މި ހުސްނަސީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ކަންކަމުގެ. ނަޝީދަކީ ގެންދިޔަ ހުކުމެއް 2026 ވަނަ އަހަރު ފުރަތަމަ ދުވަހު މަސްދުވަސް ތެރެއިން ސާފު ހަރަދު މީހުން ގެނައުމަށް އެވަނަ އޮންނަ. މިއީ ކަންބޮޑުވާން ހުރި ކަމެއް އިސްލާމް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާތީ ކަމަށްޓަކައި ދަންނަވާލަން. މި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭށެވެ. މި ވާހަކަ ދައްކަން ޖެހޭނީ. ޖަވާބުތަކުގެ ކުރިމަގުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮބާ ކަމުގައި ނުވާ. 50 އަހަރުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ގޮތުން އޮތް ޖުމުހޫރީ އަސާސީ ކައުންސިލް ހަމަ ކުރިއަށް ކަމަށް ބުނެއޮތުން، މި ހުސްނަސީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ކަންކަމުގެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މިހާރު މާ، މާ ބޮޑަށް ދުރަށް ވަޑައިގަތީމަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވައިލަނީ. ކައިރިކައިރިން ވަޑައިގެންނެވި ނަމަ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރުޞަތުއަރުވައިގެން އިންނާނަން. އެހެންނަމަވެސް، ބިލު އޮތް ތާނގައި ބާއްވައިލައި މާ ބޮޑަށް ވަޑައިގަތީމާ ހަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ ބިލު ތެރެއަށް ވަޑައިގަންނަވާތީ.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ޗެއިންބަރަ ފައިސާ ހޯދައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކިޔާތީ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކިޔޮއްޓާ ކުރުވީ؟ މި 20 ވަނަ އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަކީ ރައްޔިތުން އެންމެ ނަފްރަތުކުރާ މަޖިލީހަކަށް ވެފައި ވަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑު މިއަދު، އިއްޔެ ރޭގަނޑު ކުރެއްވި އެއްޗެހި ކިޔާއިރު އިދިކޮޅުގައި މި ގޮތަށް އިސްތިޢުފާދެއްވުން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ސަރުކާރުގެ ވެރިކަމެއް ނެތް. ތެދެއް، ކޮންމެ ކަމަކުން ސަރުކާރުގެ ބޭނުމެއް ނުވާނެ. މިހާރު ގަރާރުތަކަށް ވެސް ބަހުސްކުރުމެއް ނެތޭ. ވޯޓުގެ ފަހުން އެ ދުވަސް ވެސް ބަހުސްކުރޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ އަސްލުގައި ވެސް އެހެން ވާހަކަތައް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ގާނޫނީ ގޮތުން ވާހަކަ ނުދެއްކޭނެ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅުކުރަން ޖެހޭ ކަންތައްތައް. މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްކޭނެ ޖެހޭ. ފައިސާ ދިހަގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރަން ހަމަ އެއް ކަމަކީ ބޮޑު ކަމަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުކުރެވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޖީއެސްޓީ ނެގުމުގެ އިދާރީ ގާނޫނަށް މި ގެނައި އިސްލާހާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާ އިރުގައި ވިސްނައިލަންޖެހޭ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އިރުވެސް ތަކުރާރުކުރަނީ ޖީއެސްޓީގެ ގާނޫނުތަކާ މިހާ އަވަހަށް، އަވަސްއަވަހަށް ބަދަލުގެނައުމަކީ ކުރިއަށް ވާ ނަމަ، ވިޔަފާރިވެރިންގެ ވެސް އަދި ރައްޔިތުންގެ ވެސް އިތުބާރު ގެއްލޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ހަނދާން ވެސް ހުންނާނެ މި ގާނޫނުން 25%އަށް ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެން ގެނައީ މި އަހަރު ތެރޭގައި. އެހެންނަމަވެސް، މި މަޖިލީހުން އަނެއްކާ 50%އަށް މިއަދު އެ ބަދަލުކުރަނީ، އެ ވިޔަފާރިވެރިން

ޓްރައިބިއުނަލުގައި އޮންނަ މައްސަލަތައް އަވަސްކުރުމުގެ ނިޒާމުގައާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވިޔަފާރިއަކުން ނަގަންޖެހޭ އެއްޗެއް ނުވަތަ ބަހައްޓަންޖެހޭ ޑިޕޮޒިޓް ބޮޑުވެގެން ނޫން މައްސަލަތައް ޓްރައިބިއުނަލްގެ އުޅޭ ހިސާބުތަކުގައި ޝަރުތުތަކުގައި މި ހުރިޔާ. މިގޮތުން މި ބޭނުންކުރާ އަދުގަސެ އަވަސްވާން ކަމަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް ގުޅުންހުރިކަން ޓްރައިބިއުނަލުގައި އޮތީ މައްސަލައަކަށް އެ ތިބަން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްގެ އަދަދު ބޮޑުވެގެން، ކުޑަވެގެން އަވަސްވާން ކަމަކަށް. އެހެން ނަމަ، މި އަވަސްކުރަން ވެއްޖެއްޔާ މާދަމާ އަދުގަސްޖެހުމުން ޖެހޭނީ ކޯޓުތަކުން ވެސް ފައިސާ ބަހައްޓައިގެން އަވަސްކުރަން. ހުއްޓާ ނޫން މީގެ ބޭނުމަކީ. ހަޤީޤަތުގައި ތިޔަން ބުނަނީ. ތިޔަން މީގައި ބުނަނީ ދައުލަތަށް މިއަދު ފައިސާ ބޭނުންވޭ. އިއްޔެގައި އަދުގަސްޖެހުމަށް ގެނައި އިސްލާހެއް. 17% ޕެނަލްޓީ އެޖެންޑު އަމުން ނަގަމުންދިޔަ ޖުލައި، އެ އުނިވުމާ އެ ތަން ފުޅާކުރުމުގެ ގޮތުން ދޫން އަނެއްކާ އަދުގަސްޖެހުމުން ގެސްޓްހައުސްގައި ހުރި، މި މަޖިލީހުން ގެސްޓްހައުސްގައި ހުރި އިސްތިފާދާކުރާ އަސްލާ މި ބަދަލުކުރެވޭ. އިޖުރާއީގޮތުން ކުރާ ކަހަލަ ކަމެއް ނޫނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް ވިދާޅުވީ މި މަޖިލީހަކީ ގާނޫނު ހަދާ މަޖިލީހޭ. އެއީ ތެދެއް، ގާނޫނު ހަދާ މަޖިލީހެއް މިއީ. ގާނޫނު ހަދާ މަޖިލީހުގައި ވެސް ކަން ކުރަންވާނީ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކަށް ރުހޭ އަދި ޢިލްމީގޮތުގައި ނަތީޖާ. އިންސާފުން އެއް ހުރިހާ ބަދަލެއް ޢިލްމީގޮތުގައި ނަތީޖާ އެކަށޭ ގަވާއިދުތަކާ ހަމަކަމަށް. މި ބާރުތަކުގެ ގާނޫނުން މިހާ އަވަސްއަވަހަށް ބަދަލުގެނައުމަކީ އަދި ގާނޫނަކީ އިރު މި ދައުލަތާ، ސަރުކާރުގައި މި ދައުލަތާ ވަރަކަށް އެނގޭ އަދަދަކަށް ކުރެވުނީސް. މިގޮތުން ވެސް ނުވާ ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުރިހާ ބައްޔަކަށް ފެރުވާވާ މިހެން މިކަން ކޮށްދީފާނޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ކުރުމުގެ ސިފައިން މިގޮތުން ނިކުންނަނީ، މި ފައިސާއަށް ހަދައި ކުރިއައްސުމޭ. މި ފައިސާއިން ވެސް ކޮން ކަމެއް. މިގޮތުން ކުރަނީ ބަދަލުތަކުގެ ކޮން އަސަރުކުރޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވިޔަފާރިވެސް ބިލު ދުރު. ނޫން، ފައިސާއާ ގުޅޭގޮތް އެއީ އެ ގުޅިގެން ހުރިހާ ކަމަކާ. ފައިސާއާ ގުޅިގެން އެ ގުޅިގެން ޖެހޭ. އެހެންކަމުން މިއަދު މި ވަނީ. މަޖިލީހުން ވިޔަފާރިއާ ފައިސާއާ މިހާރު މަދުން ތިބޭ އެއް ފައިސާއަކާ ވިޔަފާރިކުރާއިރުވެސް މިއަދު ކޮށްފައި މި އޮތީ. މަޖިލީހުގެ ބޭނުން ފެނުނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާނޫނު ހަދައިދީ އިތުރު ހިތްހަމަޖެހުން. ފުރަތަމަ އެކި ހަދައިދިނީ. ގަވާއިދު މިހާރު ބަދަލުވާއިރު ސަރުކާރުން ނުކުރެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ގާނޫނު އެ އަންނަނީ. އިތުރު އަދި އެޖެންޑާއަށް. މިއަދު ނޯވޭ. މިހެން ވަނީ އެ އިތުބާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެއްލުން. އެހީތެރި އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ. ހަމަ އިހަށްދުވަހު ޓެކްސް ގާނޫނު، ޖީއެސްޓީ މި ބާރު ސަރުކާރުގެ ވާރަ. ދައުލަތް، ސަރުކާރުން ދައުލަތް ފިހާރައިގެ ވާރަ. ޖީއެސްޓީ ބޭރު ގޮތުން ދައުލަތް ފިހާރައިގެ ވާރާ ސަރުކާރު ޖީއެސްޓީ ނަގައިފިއްޔާ، ވާރަ ސަރުކާރު ޖީއެސްޓީ ބަޖެޓުން ނަގަން ފިހާރަތަކުން ނިޔާ. މަދު ދިރާސާކުރާއިރުގެ ތިރީހާގައި 20%އަށް އިސްތިސްނާ ހުރިގޮތް. ނުކުތާގެން އަދި 40%އަށް. ދައުލަތް ފިހާރައިގެ ސަރުކާރުން ޖީއެސްޓީ ވިޔަފާރި. އެއްޗެހި ދާ މަދުމިންވަރުގައި ދުވަސްތަކުގައި ޖީ ދުވަސްތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް ސަރުކާރުން ޖީއެސްޓީ ކޮންމެ. ސަރުކާރުން އެ ގަވާއިދުތަކަށް

ތިބީ. މިއަދު ވެސް ހާލަތަކީ ބޮޑުވެސް ބުރަދާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެފަދަ ވެސް ނުލިބިގެން އެ އުޅެނީ. ދެން އޮތީ ބޭރުގެ ވާހަކަ. ބޭރުގެ ފުރަތަމައިން ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވީ ދެން ގެންނާނީ ޚާރިޖުން. އުފެއްދި ގައުމުން. މިއަދު ތަންކާއިން އެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނބުރިވަނީ. ޝުކުރު ދަންނަވަންޖެހޭ ތަންކާއަށް. ޚާރިޖު ގައުމުގެ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހުރި ވަރުންނޭ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ކިޔައިދޭން ޖެހޭނީ. މިއީ މިކަން ވާ ގޮތެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބޭހެއް ނުލިބޭ. ރައްޔިތުންނަކީ ހަކުރުބަލި ބޭހެއް ނުލިބޭ. އަސާސީ ބޭސް ނުލިބިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ. އަސާސީ ބޭސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދައުލާ ތަސައްވުރަރެ މި ފަހަރު ބޮޑުކާރިއާ މި ދިމާ އާމްދަނީން ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން ވާނެއޭ. ބޭސް ނުލިބިގެން ބުނިމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފުރަތަމަ އުފެއްދި ކަންކަން ޖެހިއްޖެ. ފުރަތަމަ ބޭސް އެތެރެކުރާ ކުންފުންޏެވެ. ފަހުން، އަހަރެއް ފަހުން އެ ކުންފުނި ބަދަލުކުރި ބޭސް އުފައްދާ ކުންފުނިތަކަށް. އަސްލުގާ ގާ ދިނަ ދުވަހުން ނުވާ އެސް.ޓީ.އޯގެ ހުރިހާ ބޭސް ނަންބަރުތަކުލާ ބަދަލުކުރި ސްޓޮކް ފިލާސަވާ ނަން ބޭކޭ. އަދިވެސް ބޭރުން ނުލިބޭ. ދެން އެންމެ ގައުމު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަދަލު މި ގެންސްދިނީ ފަހަރު ދިމާވީން. ޑޮކްޓަރުންނަށް އެހެން ބޭސް ހުރި ތަކުން ލިބުން. އެގޮތުން ބޭސް ކާއިވަ ވާ ގޮތް އިއްތިހާދު ސިޔާސަ މުވައްޒަފުންތަކާ ހަދާކު މިނިސްޓްރީގައި އެ ކާއިގެން ކަންކަންތަކުގެ އެ އުޅެނީ. އަސަރު އެބަ ހުރި އާދައި. އެހެންވީމާ، ބޭރުގެ، އަޅުގަނޑު އެހެން ވެސް ދަތުރުތަކުން ބޭސް ލިބިދާން އަހަރުން، ވަރުވާރާ ނުލިބޭތީ. މި [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މިއަދު ފަރާތްތަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ކާނާމާ ދިގެން މި އަންނަނީ ފައިސާއާ. މީގެން މި ބޮޑުގެން މި ދަންނަވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއަރުމެއް [illegible] މަސައްކަތްތަކުން އަވަސްކޮށް ސްކީމް އަވަސްކުރޭ. ނުވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް ޑޮކްޓަރުން ފަރާތުން ދަރިވަރާ، ޑޮކްޓަރުންގެ މައްސަލަ ބައްލަވައިދިނުމާ ސަރުކާރުން ނިންމުނު ފާސްޓްޓްރެކްކުރަން މުވައްޒަފުން ޑޮކްޓަރު އިންސާ ތަން ފަރާތްތަކުން އަރިޔަރުންގެ ޑޮކްޓަރުނާ [illegible] ތަރައްޤީއާއި އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ އިތުރުވުމާ [illegible] ވަރަށް [illegible] ދަރިވަރުން. [illegible] ޕްރޮގްރާމް [illegible]. އެ [illegible] ޕްރޮގްރާމެއްގެ ނުވޭ. ކައުންޓަރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ތިބީ. ސްޓާފުން ހުންނަނީ އެއްވެސް ގަޑިއެއް މިއަދު ނޫން. ހަ ވަގުތު، ހަމަ [illegible] ކުރުން. [illegible] އެ ސްޓާފުން [illegible] ފަރާތްތަކުން އެ [illegible] ބޭސް [illegible] ސްޓޮކް [illegible]. [illegible] [illegible] ޚިދުމަތް ދިޔައީ އެހެން ގޮތެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] [illegible]. އެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible]. އަޅުގަނޑު އިއްޔެ ދެންނެވިން މިސާލުގައި އެއް [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] އެއް އަހަރުވީ. [illegible] [illegible] ތިބި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަހަރުގެ ވަނީ. [illegible] [illegible] ނޫން. މިއީ ހަމަ [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފުރަތަމަދުވަހު މިއަދު ސަރުކާރުގެ ހާލަތާ. ހާލަތު. ޖަނަވާރުގެ ހާލަތު. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއަދު އެ [illegible]

ކުނބުރުދުއަން. މުޖުތަބާ އިންސަނީ އާސީ ކޮޅުހިނގައި. ކުރިއަށްގެ މިއަދުގެ ހާލަތުގައި އެއްގޮތަށް ދެއްގައި، ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް ނޫކުރުވިގެން މި އުޅޭ މުއްސާ ހުރި. ދަން ބަނަރު އެމް.ޓީ.ޕީން ހުރި ބަޖެޓް. އެމް.ޓީ.ޕީން އެ ބަޖެޓް ހުރީ ކުނޑިއަރާކަމް ނޫނޫ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ޖަހާނީ މި މާލިއަން ބަޖެޓާ ހުރިހާ ކުންފުނި ބޮޑުމި އުޅަނދުތަކުގައި ގެނޭގެ އެ އަޅައިލާފައި އެ ބަޖެޓް. ވަރަށްގެން ބިޑި ރަށްރަށުގެ ރަށްތަކުގެ މީސްމީހުން އެ ބިޑީ ނުކުތްފަރުވަ ދިމާވި. މިކަން ރަށްޖެހޭމަށް މި ފާހަގަކޮށްލަން އެއްފަހަރު ގަވައިދު، އެއްބަސް ގާތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނަތީ. މި ފާހަގަކޮށްލާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އަޅުގަނޑުމެން ކަންވަރާ. އެއީ އިޤްތިސާދުން ހަރަސްއެޅުމެއް. ކަނޑަބުރުދުއަން އެ ގެނޑުނި މާލޭގައި މިއަދު ނުކުމެ ހުރިހާ. ކަނޑުނަ ބޮޑެތި ނޫން މިއަދު މިނޭނާނޭ އުޅޭނެތީ. ބައިސަކަލުގައި މިނަނަ ޖެހޭނެތީ ނޫން. ބަސްސަބަބުތަކަށް ނޫން. މި ފާހަގަ އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްލާނީ އިޤްތިސާދީ ހަރަސްއެޅުމެއް ނޫން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަރަށް ގިނައިން އެބަ ސުވާލުކުރައްވާ ރިޔާސަތަށް، މި ފައިސާއިން ކުރަނީ ކޮންކަމެއްތޯ؟ ރިޔާސަތުން ޖަވާބުދެންނެވޭނެ ސުވާލެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ، ފައިސާ ހޯދިފައިވަނީ އެއީ ބަޖެޓުން ކުރެއްވުން އެކި ކަންކަމަށް. އެއްބައި ބަޖެޓުން މި ކުރެއްވާ ކަމަކީ އެ ބަޖެޓުގެ އަޚިރު ޖީބީ ބަޖެޓުކުރެއްވުން. އަނެއްބައި ބަޖެޓުން މި ކުރެއްވާ ކަމަކީ ދިގު މުއްދަތުގެ ބަޖެޓް އަދަދުތައް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ކަންތައް ބަޖެޓުގެ ބަދަލުކުރެއްވުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަމާނާ ގެއްލުމާ އަޅާލެވުމުގެ ސަލާމަތުގެ މަޤްޞަދު ކުރިއަށް ގެންދަވައި، އިޤްތިސާދު ނަގައި ޤާނޫނީ ހަރަކާތްތެރިވުން ދިމާކުރަނީ ދައުލަތުގެ ދަށުން. އެއީ އަސާސް އެ ފައިސާއިން ކަނޑާ ކުރެވޭ. އެ ފައިސާއިން އެ ކަނޑަކުން އެ މަގަން ކުރިމާ މިއަދު ސަލާމަތުން އޮތް ގަދަމު އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ މި ތިބޭނީ. އެއީ ހަރަކާތްތެރިވުމާ ގުޅުން ޖެހޭ ފައިސާ ސަރުކާރުން މި ސަލާމަތުން ކަނޑައަޅައިފައި ގެންދަވާ ކަންތަކަކީ. ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނަސީމު ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010އަށް ފުލުހުން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙްމޫދު އެ ގެނެސްދިން އިސްލާހަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ފާހަގަކޮށްލާ އިރު އެމް.ޓީ.ޕީ ބަޖެޓުން ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ނުކުރެވޭ ފާހަގަ އެކި މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ވަކި ދައުލަތެއް. ހަމަގޮތުގައި މި ބިލަކީ މިއީ، މި ބިލަކީ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަމާޢަތް ނިޒާމަށް ރަނގަޅަށް ވިޔަފާރިކުރާ ބަޖެޓުނަށް އާދޭ ރަނގަޅު ގޮތެއް. މަޝްވަރާކުރާ އެކިގައި ވިޔަފާރިކުރާ ބަޖެޓުނަށް އާދޭ އެނގެނުގޮތް. މިއީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މިއަށް ގެނެސް

އިސްލާހަކީ. މިއީ އިދާރީ އިސްލާހެއް މި ގެނެވުނީ. މި އިސްލާހުގައި މި އޮތީ ބުނެފައި 100% ދައުލަތުގެ ހިއްސާ ކަނޑައެޅުމަށް ބަޔާއި ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010އަށް ގެނެވޭ އިސްލާހެއް މިއީ. އެއީ އެފަދަ ހާލަތެއް އައިސްފި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެ ހާލަތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ބަޔާއި އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެން ގެންގޮސްދިން އިސްލާހެއް މިއީ. އާދެ! މިއީ ހަމަގައިމުވެސް ކަނޑައެޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ބާރާ ނިޒާމުތަކަށް އުފުލިފައި އިންނަ ވަރަށް ބޮޑު ހަތުރެއް، ތުޖުރާރުއް މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިފައި. މިގައި މިވާ ގޮތަށް ބޭރު ވިޔަފާރިތައް އުފެދިގެން އަންނަ އިރު އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި، އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ބޮލާ ނުރައްކާ ހަމަ މަޑުޖެހިފައިވާގެން މި އޮންނަނީ. އާދެމަން ވާގައި މިހާރު ބޯޓުފަހަރު އެކަން ވާހަކަވެސްދާނެ އިރުގައި އޮންނަނީ ސަރުކާރު މިހިރަ ރުފިޔާ، ދުއިސައްތަ މިލިއަން ރުފިޔާ އަދަދަކަށް ދައުލަތުގެ ހިއްސާތައް ގެވެލް އެ ކުންފުނިތަކުން ބޮޑުވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބޯޓުފަހަރު އެ ވައިސް ހިފަހައްޓާފައި އެ ބޯޓުފަހަރު މި ވަޒީފާތަކަށް ޗާރިސީއަރިވަން. ދާއިރުގައި މިވާ ގޮތަކީ ދައުލަތް ހިއްސާގެ ބޯޓުޖަހާ އަދަދަށް، ދައުލަތުގެ ކުރަހަނިފައި ހަދަފައިވާ ފަރުވާ ޑިރޭކް ގާނޫނީ މަގުބަދަލުތަކުން ދާއިރުގައިގެން މި ދެނީ. މިއީ ހަމަ އާންމު ގޮވާއްގައި މިވެސް ކަންކަމުން މި އިސްލާހު ގެނެސްނަޖެހޭ ސަބަބު. 25% ކުރިން ހަމަވުރި ތަނުގައި މި ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ގެނައި އިސްލާހުގައި 100%އަށް މި ދިއުމަށް ހާލަތެއްގައި މި އަޅުގަނޑުމެން އިދާރީ އިސްލާހެއް މި ގެނައީ. އެއީ އެފަދަ ގޮތަކަށް އެއްވެސް ގޮތަކަށް ބޯޓު ދިރޭސްޓޯސްޖަހާތައް ގެންގޮސްފައި، ބޯޓު އަދަދުން ވައިސާ ގައުމަށް ގެންގޮސްފައި، މުސްތަގުބަލުތަކާ ކުރުވާފައި، އެއްވެސް މިނިވަންކަމެއް އަދަދެއް ބޯޓުގެ ގޮތުގައި ނުކުރައްވާފައި ޗާރިސީއަރިވަން ވަޒީފާތައް ޗާރިސީއަރިވަން ބޯޓުވެސް، މިފަދަ ބޯޓުވެސް މި ގައުމުގައި އުފައްދާ ކުރުވާނީ އެ ކަމަށް ދެއްވަން ބަލާއި މިޑުއިން ގެންގޮސްފައި އެކަމެއް އިސްލާހަކީ. މި ހަދާނެ، މި އިސްލާހުގެ މިއީ. އަޅުގަނޑުމެން އެކުޕަށް ހަމަ ދީނަށް ގެނެސްދިނީ. އަޅުގަނޑު ދަކަތްތަކުގައި މި އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިމާވެގެން މި އެތައް ވައިގައި މި ދިއްޔާ ދައުލަތުގެ ކުރިއެރުމަށް، ބޯޓުބަހަރު ދައުލަތުގެ ހިއްސާތައް ވައިސާގައި ދުއްތަކުރާމައި، ދައުލަތު ދަރަވެގެން ދިއުމާއި، އަދި ހާލަތުގެ ނިކަމެތިކަމާއި ދެންމެ އެކަނިވެރި އަސާސީ ހައްގުތަކުގެ ދާއިރާގައި ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް ސަރުކާރަށް ލިބިގެން ދިޔަ. މި އިސްލާހުގެ ސަބަބުން ގައުމުގެ ބޯޓުގެ ނިޒާމު އިގުތިސާދު ހުރިހާ ދާއިރާއެއް، މަސައްކަތްތެރިކަމާ އެކީގައި ބޯޓުގެ ހިއްސާ ބޮޑުކުރުމަށް އެ ބުނި ހިސާބު ބޯޓުގެ ކުންކުން ހުރިހާ މިހާރު ވަރަށް ބޮޑު، މިހާރު މި އޮންނަ ގޮތުގައި ބޯޓުބަހަރު ފުރިހަމަ ފަހުމް ފިޔަވަޅުތައް، އެ ނަތީޖާތަކަށް ބަލައިގެން މިހާރު ކުރިން ގެއްލުންތަކެއް ހިނގަމުންދާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެއްވި ފުރުސަތަކަށް ޝުކުރު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމްދީދީއަށް.

ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 3/2010، ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިދާރީ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލަށް ބަހުސްކުރާ އިރު ވަރަށް ގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ޓެކްސް ފައިސާއަށް ވާނުވާ ނެތީގެން. މިހާރު މި ޓެކުހަށް ނަގާކަށް ނޫން މި ހުރީ. އެ ޓެކުހުގެ ވުޖޫދަށް ގެނައި އިރު ދިވެހި ރައްޔިތުން، ދިވެހި ރައްޔިތުން ނުނިއްޔާ އުޅިއުޅި ގައުމުތަކަށް ބައްޖަން ޖިހާދަކުރާ ގަވާއިދުން، އެ މީހުން ދިރުމަށް ކުރި އެއްޗެއް، ދައުލަތަށް ވަނަވަރުން ބޭނުންވާ އެއްޗެއް، ބަރަކާ ދިރުމަށް ކުރި އެއްޗެއް ނެތި ހިފެހެއްޓި ދަރަޖަ ދަތުރުފަތުރު، އެ ނަޖާތުގެ ގޮތުގައިން ކޮޅުމުގެ މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. މި ވާހަކަ ދައްކަވާ އިރު ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެބަ ވިދާޅުވޭ މިނިވަނައި، މި ފައިސާއަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތަށް ވަނަވަރު ފައިސާއަށް ހިއްސާ ކުރީ. މި ފަސް ވާހަކަދައްކަން އެބަ ޖެހޭނެތް. 2008 ވަނަ އަހަރު މި ގައުމުގެ ވެރިކަމަށް ފުރަތަމަ އަލް-އުސްތާޛު އަދި އިރު އަރި ކާބަކަތި އަލްފާޟިލް ސާބަށް ގެންނަން ވައްދަވަން. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އަތުން އެއްވެސް ޖާގައެއް ނަހަގާ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުކުރަން ގަބޫލުކުރާ ޖާގައިން މި ނަގަން ފުރި އެ ބޮޑުވެން. އެހަމަކު ފެށިގެން ދައުލަތުގެ ވަނަވަރު ޖާގައިގައި އިދި އަލްފާޟިލް ސާބަތާއި ނުހުރި އެއްވެސް އެއްޗެއް. އެއްވެސް ޖާގައެއް ނުހުރި. ދިހާ އެއްޗެއްގެ އަދި މަރުކަޒު ފްސްވައި ދިހި. އަދި އަރަތަން ވެސް މި ތިރިޔަރަގެން އެޅިނި ފިލާފާގި 2018ގެ ވެރިކަމުން އަދި ބޮޑުވެން 2023ގައި ފައިބައިގަންތިއަ އިދު ވިދު ނުބައިކަންފާޅާއި ތިއަޔާ. އަޅުގަނޑުމެން މި ހާޒިރުވަން ކަންކަމުގައި މި ސަރުކާރު ވަޒީރަން އަދިސްގެން ކުރަނީ ބަޔަކާ އިދު މި ބޮޑުވެން ކަރަޖެން ދިރަން ގޮތި ފުރަތަމަވެރަން އުރުވީ ފަސް މި ފައިސާއިން. މިދިއަ ސަރުކާރުގައި އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސާލިހު ފައިހޫފަ އަރަން ބޮނި ފުޓުބޯޅަ ނުނިނިވާ ހުރު ފައިބައިގެން ދިއަ އިދު، އެ ފުޓުބޯޅަ ނިންމާފައި ދިރުމަށް ކުރިއްޖިފުވަން އެ ފުޓުބޯޅަތަކަށް ފުރިދީ ފަސް މި ސަރުކާރުން މި ފައިސާއިން. މިއަދު ފަސް އާސަނދަހިނީމާ، ހުރަސްތަކާ އާސަނދަހިނީމާ، އެންސްޓިޓިއުޝަނާ މި ދޫ ފަރުމާ ފަސް މި ދިނި މި ފައިސާއިން. ގައުސަވާހިރަން ބޮޑުނަމާ ކުރިހުނަރަން ފައިސާ އިމްތިޙާނުރިނި ފަސް މި ސަރުކާރުން މި ފައިސާއަރަން. އެކަނިވެސް މަހިރީނަރަން ދޫ ހޯދި ފަސް މި ދިނި މި ފައިސާއަރަން. އުޅުދުން ދުވަސްވީ އިސްތިރަޙުވިރީނަރަން ދޫ ހޯދި ފަސް މި ދިނި މި ފައިސާއަރަން. މިއީ ތި ބޮޑުވެން މަސްވެރިންނަރަން ދޫން ހުރި ފައިސާ ނުދީ ފިރަޔަގެން ރައްކާތެރަށް އެ ފައިސާ ފަސް ދިނީ މި ސަރުކާރުން. މި ވަނަވަރުއްޔާކަރަން ނުޖެހުނު މިހާ ބެލަރަން ތި ބޮޑުވެން މި ވަނަވަރުޅަދު ނަމަ ކުރެވިގައި ނުދޭ މި ވަނަވަރު ސޮރޮފު ނުއްވިދާދި ނަމަ، ފޮރި ކޮބައިހޭއްޗ. އެކަމަކު މިބޮޑުވެން 2008 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ދި ދައުރުގައި، 2018، އަންއާކާ، 2023، ދި ދައުރުގައި 10 އަހަރު ވެރިކަންކުރިގައި ދިއަ އިދު މި ގައުމަން ކޮންމެ ފައިދާއެއް ކޮންމެކަމެއް

ކޮންފަދައިތޯ ދިޔައީ؟ އެތައް ބިލިއަން ރުފިޔާއެއްގެ ދަރަނި މި ސަރުކާރު ބޮލުގައި އަޅުވާފައި. މި ދިވެހި ރައްޔިތުން ބޮލުގައި އަޅުވާފައި ދިޔަ އިރު ކުރީ ކޮންކަމަކަށްތޯ އެ ދަރަނި، އެ ފައިސާއަކުން އެ ކުރީ ކޮންކަމަކަށްތޯ؟ ފެއްޓި ޕްރޮޖެކްޓެއް، އެއް ޕްރޮޖެކްޓު ވެސް ނިންމާފައި ނޯންނާނެ. އެއް މިލިއަން، ދެ މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ޕްރޮޖެކްޓްތައް ބަދަލަށް ދިރުވައި ދުއިސައްތަ މިލިއަން ރުފިޔާގެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ފަށާފައި މި ބުނަނީ. މި ސަރުކާރުން އެ ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ވެސް މި ނިންމަވަނީ މިހާރު. މި ސަރުކާރުން މި ނިންމަވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ޖަހާލާ ވަރަކަށް ދައްކާން ކޮންމެދުވަހަކު ވާ ދިމާނަ ވަކިވަކިވަކި ދަށުން ކަމެއް ނެތް މިއާ ދޫކުރައްވައިގެން. މި ފައިސާތަކަކީ ރައްޔިތުންނަށް ދޫކޮށްލާ ފައިސާތަކެއް ނޫން. ބުނަނަ ތަންތަނުން ވީކަމެއް ވެސް ރައްޔިތުންނަށް އެނގޭ. އެޗް.ޑީ.ސީގައި މިދިޔަ ތަޅައިލާފައި ދިޔަ ގޮތް ވެސް ރައްޔިތުންނަށް އެބަ އެނގޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން އެ ވާހަކަދައްކާލަން ބޭނުން މި އުޅެނީ. އެދުވަހުގައި ހުރި އެއްޗެހި ދަށުގާ ބޯޑުމެމްބަރުން ވާހަކަދައްކާލާނަން ދެއްކީ. މި ފަރަކަ ނުދަރާގާ ކުރިޔަކަށް ވަރަކަށް މިޔާ އިރުން. އެކަމަކު ދެފަރަ ވަރަކު ތުދުރު ދަރަނިތަކަށް މި ޖަހާފަ ސަރުކާރުތަކުގައި. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ސަރުކާރު ބަޔަކަށް ވިއްކާލާފައި ކުންފުނިތަކުގެ ވަރަދު ބޭނުންކޮށްގެން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގޮތަށް ކޮންމެ ދުވަހަކު ރައްޔިތުން ދެކެނީ. މި ދުވަސްވަރު މިއަދު ދަރަނި ކުރިއަށް ދާނެ. އެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ވާހަކަ ރައްޔިތުންނަށް ހަނދާން ހުންނާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ ވެސް ދިރާގު ބަލައިލުމުން ހަމަ މީހުން ހަމަޖެހޭނެ ކަމަށް އެދެމުން އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދު ކުރަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު؛ މިހާރު ތަންކޮޅެއް ދުރަށް ވަޑައިގަންނަވައިފި. އެހެންވީމާ، އަނބުރާ ބިލުގެ ބަހުސަށް ވަޑައިގަންނަވާތި އެދެން.

ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އާދެ، މި ދަނީ. އަހަރެން، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށްދިނުމަކީ ވެސް ރަނގަޅު ކަމެއް. އެއީ ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ދަރަނިވެރި ޢިއްޒަތްތެރިންގެ ރައީސް މުޅިއެއް މިހާރު ފިޔަވަން ވަޑައިގެން މި ސަރުކާރުން ކުރެއްވި ގަދު ބާޖެ ހެދުމަށް، ބާޖެ ހިނގާދާނެ. މި ކަމަކީ ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ރައްޔިތުން ފުދުކުރެވޭނެ ސަރުކާރު މިފަދަ 2028 ގައި ޕާސްކުރުމަށް ބަޔަކު ރާވާފައިވާ ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ގޮތަށް ވާހަކަ އެދުނީ. ކުރީގައި މީހަކު ރަސޫލުﷲ ބުނާފަ ފުރުޞަތު، ބެލެހެއްޓުމަށް، ސަރުކާރުގައި، ދަރަނިތަކުން މަސައްކަތްކުރި ދިރާގާއި ދުވަސް އަޅުގަނޑުމެން ފުރޭނު ވާހަކަދެއްކުން. އެ ވާހަކަތަށް ގެނެސްދިނީ މީހުން ވެސް. އެއްބަނޑުބޭބެން، އެއީ ހަމަޖެހިފައި ނޫން. އެއީ ނުހުރެ އެބަ ވާހަކަ ނިންމައިލާ އިރު. އެއްބަނޑުބޭބެން، ދިރާގު އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެން ދެ ވާހަކަ

ދެއްކިމާ ގޮތްގޮތަށް ވާހަކަ ހަދައިގެން ވާހަކަ ދެއްކިދާނެ. މި ފައިސާއަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފްޞީލުގައި މި އޮތް އެއަރބްރިޖް ސަޕޯޓުކޮށްދިނުމާއި، ދަރުމަވަންތަ ވިޔަފާރިތަކުގައި ހުއްޓާ އެ ތަން ނެގުމާއި، މަޖީދިއްޔާ ސޮލިއުމާއި، އޮޑިޓަރާއި، އަމިއްލައާ ސޮލިޔާއި، މާލޭގައި ތިބި ހުރިހާ ބޭރުތި އިމާރާތްތަކަށް ވިޔަފާރިތަކައި ހުއްޓާ، ޖާން ކުންފުންޏާއި ދިރާގާ. އެ މި ބޭނުންނަން އެ ތާކި ދިރިގައި އެ ތަންތަން އަނބުރާ ދައުރުތަކަށް ނޫޅެ، އެއީ މި ތާރީޚަށް ކުރާ ކަމެކޭ. އަޅުގަނޑުގެ ކަސްޓު ވިޔަފާރިތަކުގައި އެ އޮތީ. ކޮންމެ ދުވަހަކު ދައުލަތަށް މިވާ ހިސާބުން ތުޅިއަމަސް. އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި އެއްޗެއް އޮންނަންޏާ އެ ފައިސާ ހޯދަނީ މިހާރު ގެއްލި. ހަމަ ސަޕޯޓްކުރައްވާ ދިވެހިރާއްޖެ އިސްލާމީ މަޖިލީހުގެ ފައިސާ ދިވެހި ދައުލަތުން ކައިރިން އަދާ ފައިސާ ނުލާ؛ މިހާރު އެބަ ބޮޑު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަރުދާސް ދަން. މިހާރު ކޮންމެ ކަމަކަށް ތާ އިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެއް. ގައުމުގެ އެއްބައި ވިޔަފާރި އިނު، ބޮޑު ކަނޑެއް ވިޔަފާރި އިނު ދަރުމަވަންތަ ކައިރިން އަދާ ފައިސާ ނުލާ. މިހާރު މިއަދުގައި އަނގައިން ބުނަންޏާ ފައިސާ ދިފާޢުން ދެފުކާ، ކޮބާ މި ބޭނުން މިއަދުގައި ތިބޭގެން ކޮންކަމެއްތޯ ކުރީ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިއާލާ މިއާ އެބަ އިންނަވ. ކޮންމެ ދުވަހަކު މިއާލާ؛ މިހާރު ހިނގަނީ ޖަހައިފާރި އެކުރި ވަރަށް. ކޮންމެ ދުވަހަކު މިއަދުގައި ދިފާޢުން ދެފުކާ. ކަނޑުވިޔަފާރި އިނު މަސައްކަތް ވީ ތިބޭސްގައި، ތިބ ގޮސްދާގައި. ތި ގޮސްދާގައި މަސައްކަތް ހުއްޓިއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އިޚްތިޞާރުކޮށްދެއްވުން އެދެން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބައެއްފަހަރު ހީވާނީ ބައެއް މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅު ހުންނަ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 2023ގެ ކުރިން ދިވެހި ދައުލަތަށް، ސަރުކާރަށް ފައިސާ ނުވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބޭރުގެ ޒިންމާތަށް، އެހެން މުލްކުތަކަށް ޒިންމާތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތަކަށް ރައްދުވަނީ ދޫކުރެވިފައި ޒިންމާތަށް ދުވާލަކު އެއް ފަހަރު ރައްދުވަމުންދަނީ ދައުލަތުން ފޮނުވިފައިވާ ޒިންމާތަށް ފައިސާ ބައެއް ބޫރުގައި މި ސަރުކާރުކަމަށްވުރެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަރުކާރުގެ މުސާރަތަކުން، ފިނޭންސްގެ ރުފިޔާތަކުން، ޑޮލަރުތަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރަށާ ކަރުދާހުގެ ބޮޑުކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ކުރިންޖެހޭ ކަންކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުން ބޭނުން ނަގައިގެން ބޭނުން ނެތްކަމުގެ ކަމަކަށް ހަމައެކަނި ބޭނުން ބޭނުން ދިވެހިރާއްޖެ ކަވަރު ވަޒީފާތަކުގައިގެން އަދި ބޫރާ މި ކުރައްވާ ޔާއްތާ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން މިވީ ޔާއްތާ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮން ރަށްރަށުގައި ކޮން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް

ހިންގުނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުން ތިބީ އަސާސީ ބޭނުން ޖެހިފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޓޫރިޒަމުގެ އަގު މިއަދު ހުރީ ޓޮޕްގަ، ޓޫރިސްޓުން އަރާފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ތަކުރާރުކޮށް މިތާ ސަރުކާރުތަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރަށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރު ނިސްބަތްވާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ސުވާލުކުރަނީ މި ބޮޑުވެސް ދުވާލަކު އެއް ފަހަރު، ހަފްތާއަކު އެއް ފަހަރު މި ތަނަށް ގެންނަވައިގެން މި ޕޮލިސީތަކާއި ބޭނުމަކީ ބިލުތަކުން ނަންގަވާ ފައިސާއަކުން މި ކުރައްވަނީ ކޮބައިތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރު މި ކުރަނީ އެކަމާ ހިސާބުގެ އެ ބޮޑުވާ އެ ވިދާޅުވާ ފައިސާ ދިނީ ކޮން އަބްދުﷲއަކަށްތޯ. މި ސަރުކާރުތަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާ ދިވެހި ރައްޔިތުން ކުރާ ސުވާލު. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހޯދަންޖެހޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުން މި ސުވާލުކުރަނީ ޖަވާބުދެއްވަންޖެހޭނެ. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ހަމަ ސަތޭކަ މިލިއަން ޑޮލަރު ކަނޑަން އެޅި. އެ މަޖިލީހަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ތިރަކުން ޖަރިސްޓޯއެއް ގެސްޓްހައުސް، ތިނަކުން ޖަރިސްޓޯއެއް ގެސްޓްހައުސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިޔާމުގައި ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ދިވެހިން ބައިވެރިވެގެން ޖާގަތަކަށް މި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ގެއްލުންދޭން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ނޫނީ ސިޔާސީވެރިޔަކު، ވަނަވަރަކީ މިހާ އެކިއެކި އެއްބަސްވުންތަކާއި ސިޔާސަތުތަކާއި އެ ދަރަނި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ސުވާލު މިހާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މިއަދު ކުރައްވާ އެއް މި ވަކާލާތުކުރައްވާ އެބަ ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ޚިޔާނާތްތަކުގެ ފުރުސަތުތަކަން ވަރު ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތު. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ތަކުރާރުކޮށް ސުވާލު މި ކުރަނީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ވަސީލަތް ފައިސާއިން ވާ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން އެނގެން އެބަ ޖެހޭ. އެކަމާ ހިސާބުގެ މައްސަލައިގައި ފައިސާ ޗީފް އަބްދުﷲއަކީ ކާކުތޯ، އެއީ ކޮން އަބްދުﷲއެއްތޯ. އެއީ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުތޯ ނޫނިއްޔާ އެހެން ވެސް އަބްދުﷲއެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުވާން އެބަ ޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ދައުލަތުގެ މަޖިލީހަށް ސާފުވާން އެބަ ޖެހޭ ކާކުގެ ޖީބަށް ކޮން ފައިސާއެއް ވަދެގެންތޯ ދަސްވާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ މި ހިނގަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ސާފުވާން މި ކުރަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވި ވައުދުތަކުގެ ކަރަޕްޝަނާ. މި ތަނުގެ އެންމެ ފުރިހަމަ ބިލުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ކުއްލިން ޕާޓީތަކުން، ވިޔަފާރިން ޕާޓީތަކުން، އެންމެ ދަރަޖަކަން ފަސް ނުވަދުވަސް ކަރަން ވިޔަފާރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެ ވައުދުތަކުގެ ކަރަޕްޝަނާއި އަޅުގަނޑުމެން މި ސުވާލުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކަނޑައެޅުން ގޮތިދިން ވާހަކަދައްކަން ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް ދީފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ މިންވަރު ދީން ގޮތިތަކުގައި އަސާސީ ޚިދުމަތް ނުދީ އަދަދާ ފަސް މި އަހަރަކު ކަނޑައެޅި ހަމަ ސަތޭކަ މިލިއަން ޑޮލަރު ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން އަހަރަކު ފަސް އޭ މިލިއަން އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާ ނުދީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަހަރަކު ކަނޑައެޅި. 700 މިލިއަން ޑޮލަރު. އޭގެ ނަތީޖާއަކީ ބޭސް ނުލިބުން. ނަތީޖާއަކީ މިއަދު

ޗާޓަރު ތޭބިލްސް ފަސްޓޯގަރަށް އުޅުން. އޭގެ ނަތީޖާއަކީ މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިގްތިސާދު މި ހާލަތަށް ދިޔުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮބައިތޯއޭ އެ ފުރި ސިޔާސަތުތަކަށް. ކޮން ގައުމަކުން، ކޮން ބޭރުގެ ފަރާތަކުންތޯއޭ ފުރި ސިޔާސަތުތަކުން މި ރާއްޖެއަށް ފައިސާއެއް ވަނީ، ފައިސާ ފޮއްޓެއް ވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ސުވާލުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން. ދިވެހި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަން މި ތިބީން ފޮނުވާލައި ދިން މަންދޫބުންގެ ހައިސިއްޔަތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ރައީސް އޮފީހުގެ ކުޑަކުޑަ ކޮޓަރިއެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާ ގޮތަކަށް މިތާ ޢަމަލުކުރަން މިތިބީ ބައެއް ނޫން. ނުވެސް ޖެހޭ ކުރާނަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނުވެސް ޖެހޭ ކުރާނަން. މި ސަރުކާރުގެ ޖަވާބު މި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސާފުކޮށްދޭން އެބަ ޖެހޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ނިންމައިލުމަށް ފަހު އާންމު ހާލަތެއްގައި މިހާރު ނުކުތާއެއް ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ފާހަގަކުރެއްވުމީ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަދޭނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ދަންނަވާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް މި އިންނަވަނީ މިއަދު ނިޔާ ނުމަގުތޯއޭ. މިއީ ނިޔާ ނުމަގެއް. އެއީ 73 ވަނަ މާއްދާއަށް، ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ގެނައި އިސްލާހަށް ފަހު މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ހައްޤެއް ނޫން މިއީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތަކުރާރުކޮށް ވިދާޅުވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އެ އަޑު ކުރިންގެ ގޮތުގައި އެ މުޤާބިލުކުރުމަކީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ނުކުތާ ކުރަމު ވެސް ދެ. އެހެންނަމަވެސް، ބުނުން މި އެއް ފާހަގަކުރަމާ އެއް ފަހަރަކު ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސްއެއް ވިދާޅުވެއްޖެއޭ މި ޤާނޫނުއަސާސީއަށް މި ގެނައި ބަދަލު ހުރީ ކަމަކަން. މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުވާ އިރު އެ ހާލަތު ހުރި ހާލަތެއް މިއަދު މި އޮތީ. އެ ފަރާތަކާ ތަކުރާރުކުރަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ. މަޢުލޫމާތު ބޭނުން ގޮތުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާ އިރު ރައީސް ޖަވާބުދާރީވުން ވިދާޅުވި އަޅުގަނޑާ މުޅިޖެހޭކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުގައި ބާރު ޓަކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސާ އަޅުގަނޑު މުޅިދުނިޔޭގެ ރަނގަޅުކަން "އިއްޒަތްތެރި ރައީސް" ކިޔާތީ. އެ ވަގުތާއި އެ ސަރަޙައްދު އެ ކަންކަން ދެއްވާ، ރައްޔިތުން ދިފާއި މި ޕާޓީ ސަރަހައްދު ހުށަހަޅާ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ ހަމައެކަނި މިއާ ބަސްބަސްކަން އިންސާފީ. އެ އަޅު އަނެއްކާވެސް ރައްޔިތުންގެ

ރައީސްގެ ގޮތުގައި އިންނަވާތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައީސަކީ ހަމަ ރައީސެއް. ތަކުރާރުކޮށް އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ދަންނަވަނީ. ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަމުން މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސާ ސުވާލުކުރަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އެޖެންޑާ ތަފާތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް އެބަ ފެނޭ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވާތަން. މީގެ ކުރިން ރައީސްގެ [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ އެ ކަން އަޅުގަނޑަށް [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް [illegible] [illegible] ހަމަ އެ ވާހަކަ [illegible]. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއްގޮތަކަށް ވެސް ބަހުސްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ނިޒާމެއްގައި، އެކަމަކު ވިސްނުމެއްގައި އަދި އެ [illegible] އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ވާހަކައެއް ނުދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެގައި މި ވިދާޅުވި ގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސާ [illegible] ތަކުރާރުކޮށް އެ ސުވާލު އަންނަންފެށީމާ ދެން އެ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ނިޒާމު ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގައި އޮތީ ގޮތް [illegible] ގޮތުން އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލީ. އެއްގޮތަކަށް ވެސް މި ތަނުގައި ކުރެވޭ ބަހުސެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ނިޒާމު އަޅުގަނޑުގެ [illegible]. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވަކިން [illegible] [illegible] އެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން މުފީދަށް.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން މުފީދު އަބްދުލްޤާދިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް [illegible] އިދާރީ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ މި ބިލަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޓެކްސް ދެއްކުމުގައި [illegible] [illegible] ތަންފީޒުކުރުމުން އުސޫލަކަށް ވުން އެއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. [illegible] ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އަޅުގަނޑުމެންނާ ވާދަވެރި ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދައްކަވާ ވާހަކަތަކަށް [illegible] އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ކަމުގައި އެ [illegible] މި [illegible] [illegible] މިއަދު [illegible] [illegible]. އެ [illegible] މި [illegible] ސަރުކާރުން. އަޅުގަނޑު ސާބިތުކަމާ އެކީގައި ވަރަށް ހަރުކަށި އިބާރާތުން މި ދަންނަވަނީ، އެ ބޭފުޅުން މި ގައުމުގައި ވެރިކަން، މި ނިޒާމު، [illegible]-[illegible] [illegible] މި ނިޒާމު ދިވެހިރާއްޖެއަށް [illegible] [illegible] ފަސް އަހަރުގެ [illegible] ވެރިކަން ކުރައްވައިލީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު މި [illegible] [illegible] [illegible]

އޮތް ދަރަނި ކަނޑުމަށް ޖަހައި ގަޑުމަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހީ ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ކުރާ މަސައްކަތެވެ. ތިމާވެށްގެ ޢާލަމީގައި ގައުމު ދުރުވެ ދުރުވެދުން އެ ބޭފުޅުންނަށް ދިނުމަށް ނުވެވޭނެ. ނުނިކުމެވޭނެ އެ ސަރަހައްދުން. އަދި ހަމަ އާއިލީގައި މަސްވެރިކަމަށް އެ ބޭފުޅުން، މަސްވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތުގައި އޮތް ބޮޑު، ބިނާ ބޯޓްތަކުގެ ސަބްސިޑީ އެ ނިންމަވަނީ މި ސަރުކާރުގެ މި ހަރުދަނާ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން. ހަމަ އާއިލީގައި އާސަންދައަށް ނުފެއްދި އޮބޯ އާސަންދައިން ދިވެހި ރަށްރަށުން ފުރުޞަތުތަކެއް ބުރަގެ އެހީވެ ގައުމުތަކާ ދައުލަތުން އޮތް ފައިސާ ދައުލަތުން ޖަހައި މި ސަރުކާރުން މި ގެންގުޅުއްވާ ހަރުދަނާ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖީލުން ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުންނަށް އަރާފައި ވާހަކަދައްކާ ދަށަށްކުރެވިދާނެ. ފިޔަވަޅުފަސްގަ އުފެއްދުމަށް ޖަހައި މުޖުތަމަޢުގައި އެ ބޭފުޅުން ވެރިކަމާއި ތަޢުލީމާއި ތަރައްގީކުރެވިދާނެ. އެކަމަކު ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަރުދަނާ މި ދައުރުގައި އަދި އިސްލާހުކުރުން، ގެންގޮސް ކުރިއަރުވައިދިނުން، ހުރިހާ ދާއިރާއެއް ހިމެނޭހެން އެންމެހާ އަޅުގަނޑުމެން މި ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން. މި ގައުމުގައި މަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓް މިނިވަން ޓެކްނިކަލް އުފެއްދުމަކީ މި ޤައުމުގެ ބޭނުން ތަކެއް މި ގައުމުގައި ހުރި ފުރުޞަތު ހިފެހެއްޓުމުގެ މި ގައުމުގައި ސިޔާސީ ކަރާމާތް، ހިމަނުން ދަރަނި، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ހިމަނުން ކުރިއެރުމުގެ ދާއިރާ. އެ ބޭފުޅުންގެ ކާރޫބާރު، ގެދޮރުވެރިން ގެން ދިރިއުޅުމުގެ އެކަން ތިން ސަރުކާރުގެ އަހުލުވެރިކަން ދިވެހި ބާރުވެރިކަން ނަގާފައިވާކަން ޚިދުމަތްތަކާ، އެގޮތުން ބައިނަލްއަގް ގާނޫނުތަކަށް އަނެއްކާވެސް ހަމަ ސަރުކާރުގެ މި ސިޔާސަތުގެ މި ކުރިއަށް ދާއިރާ ގެނެސް ދިމާވާ ކަމުގައި ހުރި ގޮތުން. އެ ބޭފުޅުން ޚަރަދުކުރުމުގައި ދަތުރުފަތުރު ގެ މި ސިޔާސަތުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަޒީފާއާ ބެހޭގޮތުން ކުރިއަށްގެންދަނީ. އެހެންވީމާ މި ގައުމުގެ ދަރަނިން މިހާރު ވިޔަފާރި ހިންގުމުގެ ނަން. އަޅުގަނޑުމެން ގެނައުމަށް ގެނެސްދެއްވާ އެ ބޭފުޅުންނަށް ކުރިމަތިލާ ޕީ.އެސް.އެމް.ޕީގެ ޑިޕާޓްމަންޓް ބެލެނިވެރި ފުރުޞަތު ވެސް ދީފައިވޭ. އެހެންވީމާ ކުރިއަށް ވެސް ކުރިއަށްދާނެ. އަދި މި ހަމަ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބިލާތަކުން ދޭނީ ޖެހޭ ހިތްވަރު ބިލާތަކުން ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން އެ ބޭފުޅުންނަށް ކުރިއަށް ބަލައިދެއް ވެސް ނުކުރެވޭ. އިޤްތިޞާދީ ހަރުދަނާ؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަރައްޤީވެގެން ބަރަބަރު އެ ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން މާ ގިނަ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް މިއަދަކީ ނުތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ މަސައްކަތަކީ އެ ބޭފުޅުން ވެސް ރަނގަޅު ވާނީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ބައިވެރިވެގެން މި ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް ވަޒަނުގަދަކޮށް. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދަށް.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙް ހުށަހެޅި ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު)އަށް ގެންނަ އިޞްލާޙަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 2010ވަނަ އަހަރު މި ތަޢާރަފުކުރި ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް، ދިވެހިންނަށް ކުރިއެރުންތަކެއް ލިބިއްޖެ. އެއީ އެންމެން ވެސް ގަބޫލުކުރާ ހަގީގަތެއް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެ ނިޒާމު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ތަޢާރަފުކުރި އިރު، 2010ގައި ތަޢާރަފުވެގެންދިޔަ އިރު ދިވެހި ރައްޔިތުން، ދިވެހިން އަދި ގެސްޓްހައުސް ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިން މިހާ އަވަހަށް ތަރައްޤީވެގެންދާނެ ނޫން މިހާ. އެކަމުން ބޮޑެތި މައްސަލަތައް ނިކުތީ. ގެސްޓްހައުސް ކުދި ފުރުޞަތުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ދަތި އުނދަގޫތަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހުނު މި ޓެކްސް ނިޒާމު ތަޢާރަފުވުމާ ގުޅިގެން. އަދި ގެސްޓްހައުސް ބިޒްނަސްތަކަށް ވިޔަފާރިކުރަމުންދާ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން މި ނިޒާމު ތަޢާރަފުވުމާ ގުޅިގެން އެ ބޭފުޅުންނަށް ދަތިވާނެ ގޮތްތަކެއް އަމިއްލަ ނުކުންނަމުން ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ކުދި ވިޔަފާރިތަކަށް ހާލަތަށް، ބަނދުވެގެންދާން ވެސް ދިޔަ. އަދިވެސް ހަމަހަމަކަން ނެތް ބައެއް ވިޔަފާރިތަކަށް. އަދިވެސް މި ނިޒާމު ފުރިހަމަކުރުމަށް ނިސްބަތުން މި އިޞްލާޙުތަކަކީ މި ބަދަލުތަކުގައި މި އަންނަނީ. ބަދަލުތަކާ އިޞްލާޙުތައް އަޅުގަނޑު ވެސް އަންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު ނިމިގެންދާ އިރު ވެސް އަންނަ ސަރުކާރުތަކުން ވެސް މި ބަދަލުތަކާއި މި އިޞްލާޙުތައް އަންނާނެ ކަމަށް ކަނޑައެޅޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ސަރުކާރުތައް މުޅި ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްދިނުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނުތަކާ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ގުޅޭގޮތުން އިޞްލާޙުތައް އަޅުގަނޑު ވެސް އަންނާނެ. އެއީ އަންނަނީގައިގެން އެއްކޮށް. ވީ ބަދަލު ފިޔަވަޅުން އަމިއްލަ ކުރި ކަމާ ނުން މަޑޭ. ހަމަ ސަރުކާރުތައް އިމްތިޔާޒް އެކަން ކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު، ހާއްސަކޮށް ރައީސް ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވިޔަފާރި ހަރުދަނާކޮށް ފަހިކޮށް ރައީސް ކަނޑައަޅަން އިޞްލާޙުކުރަން ބަދަލުތަކެއްގެން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް، ދިވެހިންނަށް، ދިވެހި ގައުމަށް ފައިދާ ހުރިކަމަކީ ހަމަ މަސައްކަތުގައި، އެ ނިޔަތުގައި. އެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ހުރީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ؛ ވަރަށް ގިނައިން އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ކައިރީގައި އިން ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޢާދިލު ވިދާޅުވިން ކޮންކަމެއް ނުވީ؟ ކުރިމަތިވާ ދަތިކަމަކީ މި ސަރުކާރަށް. އާން، ހިނގާ! އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް ކުޅެން ޖެހިލުން. އަޅުގަނޑުމެން ކައިރީގައި މާ ދުރުކަމަކު ނޫން އިންނާނީ ވެރިކަމުގައި އިންނާނީ. ދިއްދޫ ކުރިމަތީގައި އިންނާނީ. ފުންނުން އިންނާނީ. ޙުސައިން ޢާދިލު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަމު މި ދުވަސް ވަކިވަކިންނާ އަޅުގަނޑުގެ ކަރަން. ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ޖަލްސާ ގައުމީ ނަޝީދު މިރޭސް، ސިޔާސީ މިނިސްޓަރު ޖަލްސާ ގައުމީ ނަޝީދު މަޖިލީހުގެ ކަމަށް ބަޔާ ނަމަ ބާޖެޓުގައި އެއް ބިލިއަން ރުފިޔާ ދީގެން ބިން ހިއްސާގައި އިންނާނީ. އެއީ މި ސަރުކާރުން ކުރި ކަންތައް. ޢާދިލު

ވަޑައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ދަޢުވަތުދިނީ. ތުވިސައްކަތަ ދަރަނި މިދިޔައަހަރުގެ ރީސްޓްރަކްޗަރިންގެ މަސައްކަތް އެބަ ކުރޭ. ވަޑައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް. ނިމިގެންދިޔަ ސަރުކާރާއި މި ސަރުކާރު ހުރި ތަފާތު މި ދައްކަނީ. ވަޑައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް. ގޮތުގަސްދަކަން އަނބުރާ ނުވަތަ މިލިއަން ވަރަކަށް ރުފިޔާގެ ފުރުޞަތުތައް ދަރަނިބާރު، އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޮންޑުތައް މާކެޓުގައި. މަސައްކަތްކުރަމުން ދަނީ. ވަޑައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް. އަޅުގަނޑު ޖާޕާނުގެ ދަރަނިތަކާ މި ދުސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޑައިގަންނަވާ. ގޮތުގަސްދަކަން އަނބުރާ މިލިއަން ރުފިޔާ ނަގަނީ ސަރުކާރުން ދައްކަން ޖެހޭ ދަރަނިތައް، ޖޫރިމަނާގެ ސޮއިކުރުމެއް އެބަ ހުރޭ. ވަޑައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް. ގޮތުގަސްދަކަން އެއް މިލިއަން ބޮޑުޕާގެ ދަރަނިތައް އެހެން. އަޅުގަނޑާ ދަރަނި ވަޑައިގަންނަވާ ދިރާސާއިން. މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ފާހަގަ މި ދަރަނިތަކަށް. އަހަރުވެސް، އަޅުގަނޑާ މި ދަރަނިތަކަށް ހިއްސާކުރާ ފަރާތްތައް މިވާ ދުއްރާދާން. ޖާގަ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އުނިވެވަޑައިގަންނަވާ ކުރާން ފިސް. ވަރަށް ގިނަގިނައިން ދިއްދުއަން ވަޑައިގަންނަވާ ކަންކުރުވައިގޮސް ކަހަލަ ކަމެއް އެ ތަނުގައި ފެށޭ ހިނގާތީ ކަންކަމުގެ. ދުވަސް މި ކަހަލަ ފަރާތްތައް ނުވެސް ދުއްލާތް ވާ ބޮޑުޖެހުން. އާސަންޝަވެސް، އަދިކަމު މި ދަރަނިތަކަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކަންކަން ދުވަހަކު މި ހިންގައި ދައްކާ އެއް ފަރާތްތައް މި ސަރުކާރުން ކުރީ ކަންކަމަށް، ކަރުތިރި ކަންކަމަށް؟ ނިމިގެންދިޔަ ސަރުކާރުން ކަންކަން ނުކުރުމަ މި ސަރުކާރަން ކުރަންޖެހިގެން މި އުޅެނީ. ކަނޑޭ އަހަރެމެން ހުރި ގޮވާލަމުން ދަރަނި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ބޮޑު ހިއްސާކުރީ މިއަދު އެ ދަރަނި ދިރިއުޅުމުގެ ގޮތަން ބޮންޑުތަކަށް ގޮތަން ނުހީ މި ސަރުކާރުން. ރައީސް ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒުގެ ސަރުކާރުން. އަޅުގަނޑު މި ދަރަނިތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރު ނިމިގެންދިޔަ ސަރުކާރުން ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ދިރާ ގެން، ސަލާމަތަ ގެން ބިނާވާން ފާރަ. ވަޑައިގަންނަވާ އަޅުގަނޑާ އެކު. އޭރުންވެސް، ދައުލަތުން ކޮންމެ ވާހަކައެއް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަސައްކަތް ރާއްޖޭގެ ވާހަކަދައްކަވާއިރު ބަޔަކު އެހެން ގާރަންޓީތަކުގެ ވާހަކައާއި ދެކެ ގައުމުގެ ވާހަކަތައް ހަމަގަޑި ޖަހާލަން އެކަހަލަ ހާސިލުކުރީ ނުޓީ. އަސާސީ ނުފޫޒުތަކެއް ނުލިބޭ. ހަމަގަޑުގެ ޖަހަނުޖަހަން. ދިރާ ދަރަނިވެރިން، މިއަދުގެ ސަރުކާރުން ރައީސް ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ފިޔަވަޅަން ވަޑައިގަންނަވާ، މިއަދު އެ ދައްކަނީ 1.3، 1.4 ބިލިއަން ޑޮލަރުގެ ލޯނު. އެއީ މި ސަރުކާރުން ކުރި ކަންކަމަކީ. އެ ކަންކަން ކުރީ އަޅުގަނޑުމެން ތަރައްޤީވަމުންދާ ދާއިރާ އެއް ހިފަހައްޓައިގެން ނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މިހާރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެކަމަށް ވިޔަފާރިއާއި އަޅުގަނޑު މި ދަރަނިތަކަށް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު ފުދުނީ ދަރަނިވެރިއެއްގެ ކަމަށްވާތީ ކަންޏާ އަދި ނޫން. ކަމެއް އަހަރެން ދަރަނިވެރިވެފައި ހުރި ވާހަކަ ބާރަން ދަރަނިގެ ގޮތުގައި ދައްކަން ވާ މިންވަރަށް ކަނޑައަޅަން. ހަމައެކަނި 1.4 ބިލިއަން ޑޮލަރު ދައްކަނީ މި ގައުމުގައި. އޮވަރުގެ ހަކަތަ ހިއްސާކުރެވިދާނެ ނަމަ މި އަހަރު މިހާރު. އެބަ ފެނޭ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ކަމަށް މި ކަންކަން އިސްތިފާދާކުރުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް ކުރިއަށްދާ ކަމާއި، ވިސްނުންތެރިކަމާއި، ހިތްވަރުގަދަކަމާ އެކު ސަރުކާރުން ކުރިއަށްދެވި، މިއަދު މި

ގައުމުގެ ގޮތުގައި މި އޮތީ. އެހެން ނަމަ މި ގައުމު ހަލާކުވެ، ބަނގުރޫޓުވެއްޖެ ޤަރީނުން ވެސް. ދިވެހިންނަށް އަސަރުތަކެއް ކޮށްދީ. ދިވެހިންނަށް ދެރަތަކެއް ލިބިއްޖެ. މި ހުރިހާ ދެރަހާއި، ހިތާމަހާއި، ހިތްދަތިކަން، ވޭނާއި އުދަނގޫ މި ޤައުމަށް މި ސަރުކާރަށް. މި ސަރުކާރަށް އުފުއްލަން ޖެހުނީ ނިމިގެންދިޔަ ސަރުކާރުން އަމަލުކުރި ގޮތުން، ކަންކުރި ގޮތުން. އެއްވެސް މިސްރާބެއް ނެތި ދައުރުކޮށްލައި ދިޔައީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހުނީ މިސްރާބެއް ހޯދަން. ޝުކުރިއްޔާ…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރިސާބަށް އައި އިރު، އާދެ! އަޅުގަނޑު ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޖިހާދަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ތިންވަނަ ފުރުޞަތަށް މި އުޅުނީ އަޅުގަނޑަށް ލިބުނު ދައުވަތަކާ ވެސް އެކުގައި. އަޅުގަނޑު އުދަން ޖަދުރުކާރަން ނިމިން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ދިއްދޫއަކީ އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ރަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސަކާރްޖެ ކޯރު އަނދުރުން ބޮޑަ ނަމަ. އަޅުގަނޑަށް ބޭސް ނުލިބިގެން އުނދު ދިޔައިން ދުވަ އެއްބަހި ދިއްދޫ ވިހުން. ޗޮރަދު ނުލިބިގެން އުނދަ ދިޔައިން ދުވަ ދިއްދޫ ވިހުން. އެހެންވީމާ، އުޅަން އަޅުގަނޑު ފާރަވެރިކޮށްލީ. އެއީ ނޫން އަޅުގަނޑު ވާހަކައިގެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިތާ މަޖިލީހުގައި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ އިރު ކުރުން ބަސްބަސް ހަނދާންކޮށްދެއްވާ. އަދި ތުދުހަނި ކަމަން ފެއްޖިއްދަ އެދި ވެސް ހަނދާންކޮށްދެއްވާ، އެބަ ހުއްޓުވާ. އެހެންނަމަވެސް، މި މަޖިލީހުގައި މި ބަހުސްގައި ވެސް ތަފާސްހިސާބު ދެ މެންބަރަކު ފާހަގަކުރައްވައިފި ޖީ.ޑީ.ޕީ ދަ ދައުރެއްގައި 10 އަހަރު ހައްޖަގައި ފޮރިކާސްޓުކުރިއެ. އެއީ ތުދަރް ހަދުގައި ވަނީ ނަމަ ޖީ.ޑީ.ޕީ ފޮރިކާސްޓުގައި 2 އަހަރާއި ބައި ރައީސް ޖަހ. ތުބައްދަތު ތުރިއްޖ ތިނިސްބަހުދަން ތުރުއްވި. އެހެންވީމާ، ޖީ.ޑީ.ޕީ ފޮރިކާސްޓުގައި ތިނިސްބަހުއްދި ގޮތުގައި ތުދުއްޖ ފާހަގަކުރެވުނުވާ، ނުވާ ރައީސް އާ ދެއްވާ ޖަވާބުދެއްވާ އުސޫލުން އާ ހަމައިގެ ދަތިން އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދެއްވުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރިސާބަށް އައި އިރު މި ބަހުސްގައި ބައިވެރިވަޑައިގަންނަވަން އެދިވަޑައިގެންނެވި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވާ ނިމިއްޖެ. އަދި މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު

ވިދާޅުވަނީ ޕަރުބަރުގެ ގޮތުގައި އިތުރަށް ވަކި ދައްކަވާން ވާހަކަފުޅެއް ނެތް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މި ބިލުގެ ބަހުސް މިހިސާބުން ނިމުނީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ދަނީ ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމަށް.

7. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

7.1- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އިސްތިސްނާކުރުމަށް ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަޙްމާން އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ އާންމު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމެވިގޮތުގެ ރިޕޯޓު. މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް އާންމު ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުގައްރިރު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އާދެ! މުގައްރިރު ހުށަހަޅުއްވަންޖެހޭ ގޮތަށް ގަވާއިދު މި އޮންނަނީ މުގައްރިރު ރާއްޖޭގައި އިންނަވާ. އެހެންވީމާ، ރިޕޯޓު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި އެ ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާއިން ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަޙްމާން އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްތިސްނާ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް، އެ އިސްތިސްނާއާ މެދު ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރުމަށް ފަހު، 20 އޮކްޓޫބަރު 2026ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ 17 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވި، ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާގުން އެ އިސްތިސްނާކުރަން، ކޮމިޓީން ގެނައި އިސްތިސްނާކުރުމާ އެކު ފާސްކުރެއްވި، ކޮމިޓީން ފާސްކުރެއްވި ގޮތް ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެދި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަމުން ފާސްކުރެވުނު. ވީމާ، ކޮމިޓީން އިސްތިސްނާކުރަން ފާސްކުރެއްވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިއްތިފާގުކުރެއްވުމުން ގޮތް ނިންމުމަށްޓަކައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ (އ)ގެ ދަށުން މި ރިޕޯޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަން. ކޮމިޓީން އިސްތިސްނާކުރަން ފާސްކުރެއްވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ މި ރިޕޯޓުގެ ޖަދުވަލު އެކެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނިފައިވާނެ. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އިސްތިސްނާކުރުމަށް ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އަބްދުއްރަޙްމާން

އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި މެންބަރުން ހާޒިރުވި ގޮތުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓުގެ ޖަދުވަލު ދޭއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނިފައިވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމްލަ 1 ގަޑިއިރު. އޭގެ ޕީ.އެން.ސީ 38 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.ޕީ 9 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.އޭ 3 މިނެޓު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ 3 މިނެޓު. އެމް.އެން.ޕީ 3 މިނެޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 2 މިނެޓު. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލައިލަން. އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް ހުށަހެޅިގެން މިދާ އިޞްލާޙަކީ ވެސް އަނެއްކާ ވެސް [illegible] [illegible] ދިވެހި [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް [illegible] [illegible] އެއް ކަންތައް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހަމަ ކުއްލި ގޮތަކަށް އިޞްލާޙު ހުށަހެޅިގެންދާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިލަން ޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ބަދަލުކުރަނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދެއް ނޫން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ކުރިން ދިވެހި ދައުލަތުގެ [illegible] ނިޒާމް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރަކީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުން. އަދި ސަރުކާރުން ކުރާ އެއްޗެހި ކަންކަން [illegible]. މި ބަދަލުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތަކީ [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަންދޫބުންގެ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible]، [illegible]؛ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް ގެނައުން. މި ގެނައުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ކޮންކަމެއް ކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަން ވަކި އިޞްލާޙުތަކެއް [illegible]، ވަކި އިޞްލާޙުތަކެއް އަދި [illegible] ވަކި އިޞްލާޙުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަނީ ވަކި [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކުއްލި މައްސަލަ. ކުއްލި ގޮތަކަށް ދިމާވާ ކަމަކަށް ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަ. މައްސަލަ؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] ކުއްލި [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގަވާއިދު، ބިލުގެ އިޞްލާޙުން، ބިލުގެ އިޞްލާޙުން ގެނައުން [illegible] ހުށަހެޅުމަކީ އެހެން ނަމަވެސް، މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެކި ކަންކަމުން، އެކި [illegible] ގެނެސް ހުށަހަޅަން ޖެހޭ އެކިއެކި

ބަދަލުތަކަށް ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަދޭން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ޒަމާނުއްސުރެ ތަޞައްވުރުކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކަށް މި ފުރުޞަތުގައިވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޭރުގެ މަރުކަޒުގެ ނުފޫޒުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބޭރުގެ މަރުކަޒުގެ ނުފޫޒު މި ތަނަށް ފޯރާފައިވާ މިންވަރަކީ މިހާލަތުގައި ތިއްބެވި މިކަމާ ދުރާލާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ވެސް މިކަމާ ބަހެއް ވިދާޅުވާކަށް ނުކެރޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދާދި ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދިޔަ ނޫސްބަޔާނުގެ ހެޑްލައިނުން މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހާއި ގާނޫނުތަކުގައި ބަދަލުގެނެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަސްލުގައި ވެސް އިގޭ ހިޔާލުގެ މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަސް ބުނުން ހުއްޓުވިން. ތިޔަ ކަމަކަށް ވެސް މިކަން ހަމަޖެހިގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތިޔަ ކަމަކަށް ވެސް މިކަން ހަމަޖެހިގެން އަޅުގަނޑުމެން ބަސް ބުނުމުގެ ޖާގަ މި ރާއްޖެއިން ނައްތައިލުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އެބަ އިޚްތިޔާރުކުރެއްޔާ، ގާނޫނުއަސާސީ ހުރިހާ ގެއްލުން އެބަ ދޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހުންނަނީ ދެކޮޅަށް ކަންކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގޮތު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގަމުން މިދާ ކަމަކީ ސިޔާސީ ފިކުރަކަށް ވެސް، ސިޔާސީ ފިކުރެއްގެ މީޑިއާތަކަށް ވެސް، ފުލުސްއޮފީސްތަކަށް ވެސް، ފަރުދުންނަކަށް ވެސް ބޭނުން ކުރެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މީގެ އަހަރުތަކެއް ފަހުން، މީގެ އަހަރުތަކެއް ފަހުން މިބޮޑުގެ ތަރިކަން، މިބޮޑުގެ ބާރު، ކާވަރިން މި ޤައުމުގައި ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު މަޖުބޫރުވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު 2026 ވަނަ އަހަރު މިއަދު 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތިމާއަށް ހުރުމެއް ރައީސް ހުރިއްޖޭ ބާރާ އަރިހުގައިތޯ އެއީ ދުރުސްތު ކަހަލަ ނުކުތާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުރުސްތު ވާނެ މީހަކު ނުހި މަސައްކަތެއް. މިކަން ހުއްޓުވަން ނުހި މަސައްކަތެއް ނުވަތަ ހުއްޓުވަން ނުކުރާ މަސައްކަތެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިލަން ޖެހޭ. ހަމަ ބޮޑަށް ވިސްނައިލަން ޖެހޭ މިހާލަތުގައި ޒަމާނުއްސުރެ އޮތް އިޖުރާއަތު، ޒަމާނުއްސުރެ މިހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަސައްވުރުކުރާ އުސޫލުތަކަށް ފުރުޞަތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޭރުގެ މަރުކަޒުގެ ނުފޫޒުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އުވައިލާ އިރު ފުންކޮށް ވިސްނާލަން އެބަ ޖެހޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒާހަށް.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒާހް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަސްލު ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާފައި އޮތް ރިޕޯޓަށް މި ބަހުސްކުރަނީ. މިއީ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހެއް.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ކުޑަކުޑަ އިސްލާހެއް. މިހާރު މި އިސްލާހު ވެސް ގެނެވިގެން މި އުޅެނީ ރަސްމާލެ ދަސްތޫރާ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ މެންބަރު މިޔާއިލު ނަސީބު، ރައީސް ނަޝީދު ރުޅިއަރަސް މިއީ ފުލާއް ބަޖެޓުވަރު. މި ރަސްމާލާ ދަސްތޫރަކަރަން ނޫން ހުރިބާވަސިޔާ. ނިމިދިޔަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކޯލިޝަނުގެ އިންތިޚާބުގެ ކަންތަކުގަނަކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ މިޒަމާނުގައި ހުރިހާ ކުރިއަށް މި ބާވަތުގެ ރައީސް ނަޝީދުދަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި އިސްލާހަކީ ހަޑިގޮތުގައި އެ ބާރުވެރިންނަށް ވެސް އެނގޭނެ ކަމެއް ދަސަތަލި ނުކުތާ. މިގަޔަ މި ބަނަސި މިހާރު ވެސް މިޤައުމުގެ ގަވާއިދު އޮޕޮޒިޝަން ހަޔާތުގައި ކުއްލި މަސައްކަތައް ހުރަހަކަށްވިއްޔާ އަށް މައްސަލައިގައި ބަހުސްކުރަން ފުރުޞަތު ފުރިހަމަ މި އަރަނި ވޯޓަރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް. ވޯޓަރުން އަރާފައި މިޤައުމުގައި ބަހުސްކުރަން ފުރުސަތު ކަމަށް ވަރަށް ގިނަ ބަހުސް ބައިވަރު މައްސަލަތައް؛ އެމް.ޑީ.ޕީން ހުރަހަޅާ ކާބޯ ބައިވަރު މައްސަލަތަކެއް ހުސްނާނު ހަމަ ބަހުސްކޮށްލެއްވީ. އެހެންވީމާ، ޖާގަ ގާނޫނަށް ނުކުތާގެ ހުރިހާ ކަމެއް ބަހުސްއެއް މިހާ ނުކުތާތަކެއް މި މަޖިލީހަށް. މިހެން ތާއީދުކުރައްވާނަން ރަނގަޅުވާހަކަ ހަމަ ބޭއްވިން ވިސްނާ ޝަރީޢާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް. ގެނުވުމުގައި ބަހުސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ނުކުރޭ. ގެނުވާ ހުރަސްތަކެއް ވެސް މަސައްކަތް ނުކުރޭ. މިހާރުން ގެނުވުމުގެ ހުރަހަކަށް ފުރިހަމަކޮށް މިހާރު މި އިސްލާހުގެ ސަރަހައްދުން އަޅުގަނޑު ދަރަނިވާ ރައްޔިތުންގެ ދިހާދު ނާހިރާގެ އިއްޒަތްތެރި ފަސޭހަކަމާ ވަރަށް ވިސްނުންތެރި ފަސޭހަކަމާ އަދިއަދަ މިހިސާބު ފަސޭހަކަމުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައިގެން. އަޅުގަނޑު ހުސްނާނު ފަސޭހަކަމު ބަހުސްނާނު ހުރަހަޅުއްވިން ބަހަށް އަޅުގަނޑުގެ ބޮޑު ވެސް ކަނޑައިގެން. އެހުރުނުމަފިވެސް، ބަހުސްނާނު ވެސް މިފަދަ ބަހުސްގެ އިސްލާހުގެ ހުރަހަޅައިފިއްމާމު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑު ދެވޭފައިވާ ޝަރީޢަތުން މި އިސްލާހު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.ޖީ ގޮތުގުޅަޅުއި ވެސް. ޕީ.ޖީ ގޮތުވު ބައްޔަތްރިގޮތަށްގަނޑި ވަރަށް ބާރަކަށް ދެވޭފައިވާ ހުރިހިން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތު މިއީ ވަރަށް މުހިންމު އިސްލާހެއް ގަވަރު. މިއީ ދީން ބަހުސްނަރަށް ކަރަހަވެސް ގަވާއިދު އެމް.ޑީ.ޕީގެ އަރިހަށްގަތަށް ވެސް ވެފައި. ނޫނީ އެއްސުން ބަހަށް. ހަމަ ރާއްޖޭގެ އިސްލާހެއް މިއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހާރިޖާއިއާއި އެމް.ޑީ.ޕީން ގަނޑުވެއް، ރައްޔިތުން ގަނޑުވެއް ހުރިހާ ކަރަނޑިތޭރު މިނާ ޕީޕަން އަރައިގަ ބަހުސްނަބްހީވަން މިހާރު ވެސް. އަދި ޕީ.އެން.ސީން ހުރިހާހިވާސް، އަމިއްލަ އެއްސޭ ފަސޭހަކަމު ހުރިހާ ނުކުތާތަކާ ރާއްޖެ ވިލާއާއްމާމު ފުރިހަމަ ޕާޓީތަކުގެ އަރާއި މި އިސްލާހު ބާރާ ގޮތުން އެގޮތަށް ޕާޓީ އަރާއި މިޤާ ބަހުސްނާނު ފުރިހަމަ ކަމަށް ވަރަށް ބަހުސްކުރުދުނުވި. މިއީ މާ ބޮޑު ކަނޑައިގެން އުޅެނީބާ އިސްލާހު ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި އިސްލާހު ގެނުވާ ވެސް މި އެނގޭނެ ހަމަ ރަސްމާލޭގެ ވާހަކަ. ރަސްމާލޭގެ ވާހަކަ އެބަހުރި ވަރަށް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގޮތްތެރި ވެސް އެ ވާހަކަ ރައީސް މި ދިވެހިން އެންމެން ކައިރިއަށް ވެސް. މިޤައުމުގައި އަބަދު މި އިލާކަ ރަސްމާލޭގެ ވާހަކަ. ބަލަ! އެ ނޫނިއްޔާ ބިމެއް މި ރާއްޖޭގައި ނުހިއްކާނެތަ؟ ދެން ވެރިން އެއީ ތިބީ. ރާއްޖޭގައި މިހާތަނަށް، މިހާތަނަށް ވެރިޔަކު ހިއްކި އެންމެ ބޮޑު ބިން އެއީ. މިހާރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެ އެންމެ ބޮޑު ބިމަކީ ރަސްމާލޭގެ ބިން. އެއީ އެންމެ

އަގުބޮޑު ވެސް ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ބޭނުން އެ ހަމައިލި، މި ޤާނޫނުގެ އެއީ ތާކުންތާކު ނުޖެހޭ ބިލުއް ކަމަން ދެކެމުންދިޔަ ބޭނުން އެ ހަމައިލި ޖަވާބުދާރީވާނެކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް ކުރެވިގަންނަކަމުން. މިއަދު އެ ދިޔަ ސްކޫލްތަކުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ބާރުލުން މިތިބީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ މުއްސަނދި ދިވެހިންނެއް ނުވާނެ. ކޮން ކަމެއްތޯ ދިވެހިންނަށް އޮޅުވައިލަން މި އުޅެނީ؟ ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ރައްޔިތުންނަށް ދުނިޔޭގެ ތަރުޖެހު އެހެން ގައުމުތަކުގެ ދުވާލާއި ސިންގަޕޫރާއި މި ތަންތަނުގެ ރައްޔިތުން ވާތީ؟ އެތަންތަނުގެ އެހެރަ ބޮޑެތި އިންވެސްޓްމަންޓުތަކާ އެ ގައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުން ކޮންތާކު ހުރި އިންވެސްޓްމަންޓެއްތޯ؟ މި އޮތްބާރު ރައްޔިތުންނަކަށް ނުއޮޅުވައިލެވޭނެ މިހާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އޮޅުވައިލައި ނުލިބޭނެ. މި ގައުމަށް އައިސް 18 ބިލިއަން ޑޮލަރު ދެބައިގެ މުސްތަޤުބަލަކު އައިސް އިންވެސްޓްމަންޓުކުރުމާއި ކާފަރުކަ އައްޔަކާ މިއްޔަކާ މި ހިއްސާ، ބަލަ! ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެނގޭ އާންމު މުސްތަޤުބަލަށްވުރެ ވެސް. ކޮންތާކު ހުރި އިންވެސްޓްމަންޓެއްތޯ ވެސް އެނގޭ. ކޮންމެ ދިރިއުޅުމެއް މިހާރު ވިޔަސް އުމުރުން އިންވެސްޓްމަންޓް ކޮންފަރެންސް ކޮންމެ ގައުމެއްގައި ވެސް ދުނިޔޭގައި. މުއްސަނދިންނަށް، މަޖިލިސްތަކުގެ އެ މީހުން އިންވެސްޓްމަންޓުކުރުމާއި އެ ވިޔަފާރިއަށް އެންމެ ފަހަރު، އެންމެ ބޮޑު ޗައިނާއި ކަންތާ ހުރި ދިމާދިމާއަށް އިންވެސްޓްމަންޓުތަކުން ގެނެސްދޭ. ހާސަ ގޮތެއްގައި މި ވަގުތު ދުނިޔޭގައި ހިރީ މުއްސަނދިން އިންވެސްޓްކުރަނީ އެ ވިސްނަނީ ދުނިޔޭގައި ހުރި ސްޓެބިލިޓީއާއި އަމަންއަމާންކަން ހުރި ގައުމުތަކުގައި. އެއީ ގައުމުކަން ދިވެހިރާއްޖެ ވީމަ އެ އިންވެސްޓްމަންޓުތަކުން މި ރާއްޖެއާ ދިމާދިމާލަށް އައީ. ދުނިޔޭގެ އެކި ކަންތައްތަކުން އެ ދިރާސާ ހިންގެރުވާލި ވިޔަ އެ އިންވެސްޓްމަންޓުތަކުގެ ވަރުން. އެހެންވީމާ، ދުނިޔޭގައި މިހެން ވަރުގަދަކަން އެ ކޮޅަށް ކޮން ޕާޓީއެއް އެ ޤާނޫނުތަކުން އަދާކުރާއިރު ސަރަޙައްދުގައި ސްޓްރެޓީޖިކް އޮތްކަން މި ކަންކަން ކޮންމެން ދިރާސާ. ދިވެހި ޤާނޫނުތަކަކީ އެހެން ނޫން. ބައްލަވާ! މިދަންނަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރުން ނޫނީ އިޖުރާއީ ރައްޔިތުންނަށް މި ގައުމަށް ނާޒުކު ގޮތަކަށް މި މަޖިލީހުން މި ސަރުކާރުން ނޫނީ އެކަން ކުރީ. މި ޤާނޫނުގައި ކުރީން ނޫނީ އެކަން ކުރެވެން. ޖަވާބުދާރީ ކުރުން ފިޔަވައިލަން އާދޭސްކޮށް އިޖުރާއީ ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފުރިހަމަ ދިވެހިރާއްޖެ އާދެވޭ ގޮތަށް މި ޤާނޫނުން ހުރިހާކަމެއް. އެމް.ޑީ.ޕީން ކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ މި ރާއްޖޭގެ އިސްލާމްދީނަށް، މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ގައުމީ ޖަލްސާގެ ވެސް ނުކުރާނެ ކަމުގެ ހުރި ހާލު ޕްރެސިޑެންޓް ދަރަނިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ޤާނޫނުން މި އޮޅުއްވަނީ ހަމަ ފާޅުން ނިކަމެ ނައިސްމެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އޮފީހުގެ އިންވެސްޓްމަންޓުތައް މި ޤާނޫނުއަން އަންނާނީ. ދެން މިހާރު އަނެއް ވަރަކަ ހަދައިގެން މި އުޅެނީ. ކޮންމެވެސް ޢަބްދުﷲއަކަށް އެއްޗެއް ދިނީތޯ. އެ ދީން އެއްޗެއް ކަމަށް ވަންޏާ ނޫނީ އެއީ ބުނީ އެއްޗެއް ކަމަށް ވަންޏާ ދިރިހުރި އަންނަނީ ޢަބްދުﷲ ޝާހިދުން. އަޅުގަނޑު ހިފާ އެހެން ރައީސް. ނަގަން އުޅެނީ އެހެން ވީއާ. އެހެން ނޫނީއާ ރެކޯ ވާހަކައެއް. އެއީ ދިރުންއެ ކަމަށް ވިޔަފާރީއާ ދިރިހުރި އަންނާނީ ޢަބްދުﷲ ޝާހިދުން ނޫނީ

ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު. އޭނާ ތެދެއް ކަމަށް ވަންޏާމު. އޭނާ އޭނަ ބުނި އެއްޗެއް ކަމަށް ވަންޏާ. އެ ވާހަ ހަދައިގެން އުޅޭ އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، ދެކޭހުރުމުގައި ވާހަ ހައްދު ފަހަނައަޅައިދިޔައިމަ ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ ނުދައްކަން ތިއްބާ މި ރިޕޯޓުތަކަށް ވާހަ ނުދައްކާކަށް ނުވާނެ ދެއްކި ރައީސް. މި މީހުން މިއީ ދުލާއި ތަނބަސް ހެދުން ބަނދަނުލާ ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޖީ. އަޙްމަދު ޝަފީޢު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުސްވަގުތުކޮޅު ޖެހެން ބާކީ އޮތީ ހަތަރު މިނެޓް.

ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަފީޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 202 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އިސްލާޙުކުރުމަށް ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޙަނާން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުން ފުރުސަތު ފުރުޞަތު ވީހާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ދުވަސްކޮޅުގެ ތެރޭގައި، މިދިޔަ ގާތްގަ ދެ އަހަރުވީހާ ދުވަސް ތެރޭގައި މި އަނބަރަ ސިވިލްސަރވިސްކަމުން އަނބުރާ އައި ކަމެއް އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ ފުރަތަމަ ފެނުނީ މަޖިލީސް ހުވާކުރިތަނާ ބަލާ މަޖިލީސް މެންބަރުންގެ އަށް ކަނޑައެޅިފައިން އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އެއާއިއެކުގައި މިހާރު ބިލު އަޅުގަނޑުމެން، އޭނާ ވާހަ ޢަބްދުލްޙަނާން އިއްތިފާޤުން. އާދޭ ފުރުސަތު ދިނަ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ އަޅުގެ، އެ ވާހަ އޭނާ ރައްޔިތުންނަށް ހާމަކުރުވާކަށް ކަމެއްގެ ޖޯލީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅައިދީން އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ދެން މި އޮތީ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތް، ގަރާރު. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަމްސީލުކުރަނީ ދާއިރާތަކެއް. އެ ދާއިރާތައް ތަމްސީލުކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކުގައި ވާހަ ރައްޔިތުންގެ ހުރި މައްސަލަތައް މި މަޖިލީހަށް ގެނެސް ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އެއީ އޮންނަންޖެހޭ ކަމެއް. މި ރާއްޖޭގައި އަމަލަކުން ނޫން މި އުޅެނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހެއް އުފެއްދިގެން. މިއީ 20 ވަނަ މަޖިލީސް އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. މިކަން އަބަދު ވާހަ ޤާނޫނީ މި ގަވާން. ކުރިން މަޖިލީސްތަކުގެ ބަހުސްކުރާ އިރު ވޯޓަކަށް އަރަނީ. އެކަމަކު ގަރާރާ އަބަދު ވާހަ ފުރުސަތު އޮތް ކަމެއް، އޭނާ މި މަޖިލީހުގައި ހުރިހާ އެންމެހައި ވާހަ ބަހަ ހިއްސާކުރެވޭ ހަމަ. ނޫން ކަމެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންނަށް ސިއްރުކުރެވޭނެ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. މި ސަރުކާރު ވެގެން މި ދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން މި ފާހަގަކުރި ކަންތައް އަބަދު ވާހަ ކަންތައްތަކެއް ޖަރީމާ މި ހުރިހާ ގޮތަކަށް ސިޔާސަތު ފިޔަވަޅުތަކުގެ މި ފެނުނު. އަޅުގަނޑުމެން

އެއްވެސް އެއްޗެއް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުވާކަށް ނުޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮން ކަމަކާތޯ ބުރުގަންނަނީ؟ މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފެނިކަމެކޭ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަމެއް ނޫނޭ މިއީ. ރައްޔިތުންނަށް އެއްޗެހިތަކެއް ފޯރުވާކަށް އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޒަހާބް ވަކާލާތުކުރުމުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިތަނަށް ހުށަހެޅި ގާނޫނުތަކެއް ބޭނުންކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބައެއް ގާރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަމީން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާން ގާނޫނާ މިހާރު ކިޔަމުންދާ ދުވަހުން އެ ގާނޫނު މި ބަޔަން ބަލައިގަންނަވައި އޮންނަނީ. އެއީ ޖިނާއީ ސިވިލް ދާއިރާގެ ގަރާރުތަކުގެ އޭ.ޖީ މަސައްކަތް. މިއަދު ހަމައެކަނި އެކަމަކު ގޮތުގެ ނުނިމޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ގާނޫނުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ރައްޔިތުންގެ އަޑު އިއްވާފައި އޮތް ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ހުޅުވާލެވޭ އަދަދުތަކަށް ވިޔަފާރިވެރިން ކަރަންޓު ބިލުން ދައްކާ 65% ގާތް ސަބްސިޑީ ވެސް އިތުރުވި. އެ ގޮތުގައި ސަބްސިޑީގައި އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިން. އެ ގޮތުގައި ބަޖެޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް ވެސް ގިނަ ދިވެހިރާއްޖޭ. މިއީ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާ ހުރި ކަންތައްތައް ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ ސަބްސިޑީ ވެސް އެކަން ފޯރުކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ބަޖެޓު ނިމުމަކީ ދެއްކުމުގެ ކަމެއްކަން. އެހެންވީ ގޮތަކަށް ބަޖެޓަކަށް މި ޖެހުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ 65% ކަނޑައަޅާ ބިލާ ހުރި ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ހާލަތުގައި އޮތް ސީޓުތަކުގެ ނުހިނގާ ގޮތް މި ދުވަހު. އެކަމަކު އަދިވެސް އެއަށް ޑޮލަރު ނަހަމަ. މިއީ ރަނގަޅު ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ އެދުނު ކަންކަން ފޯރުކުރާ ސަރުކާރެއް، ބަޖެޓު ބަޔާންކުރާ ވެސް އެބަ. މިއަދު ވެސް ޖެހުނު ބަޔަކު ބޮޑު އެކަންކަމުގައި ވެސް އެބަ. އާ ކަމެއް އެބަ އުޅޭ އަށް ކަމަކުން ނޫން. ގާނޫނުގެ ބަޖެޓަށް ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު ބޭނުންފުޅުވާ ބަޖެޓު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓު ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު ގާނޫނުގައި ތިބެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ރަނގަޅު ގޮތުގައި ބަޖެޓު ފާސްކުރަން. އަދި ރައްޔިތުންގެ ވެރިކަމުގައި ވެސް ރައްޔިތުންގެ ބަޔަކު ބާރުލިބޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ހުސްވެގެންދާތީ ޖަހައިފި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ނިންމަވައިލާނީ. ނިންމައިލުމުގެ ކުރިން ދަންނަވަން ބޭނުން، އެއްބަޔަކުން ވެސް ބަހުސްގެ ވަކިކޮށް ބިލުތަކުގެ ވަކިކަން ނުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް ދެވަނަ ކިޔުމުގެ ބަހުސް ހަމަ ޖަލްސާތަކުގައި ގެންދާނެ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސް އެއް ބިލަކަށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ކަމަށް ދަންނަވަން. ބަޖެޓުގެ ކޮމިޓީގައި ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތް ބަލާނެ ތާރީޚު ޖަޖާލިއަ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާލާނީ ހަމަ ޖެހޭ ގޮތަށް ބަޖެޓަކު ވެސް.

ބައެއް މަޖިލިސްތަކުގައި މެންބަރުން އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ ތަރުތީބު ވެސް ހުންނަނީ ތަފާތުކޮށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ވިސްނަނީ މިހާރު މި ސަރުކާރުން މި ގެންނަ އާ ވިސްނުންތަކާ އެކީގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް މިހެން ހުރި ކަންތައްތައް ބަދަލު ބައިނަލްއަގުވާމީ ގޮތުން އެ ފައިހަމަކުރުވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ ވިސްނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅެމުންދާ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މައުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވައިލަން. އެއީ އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން އެކަނި ދުނިޔޭގައި ވަކިން އޮތް ޤައުމެއްގެ ގޮތަކުން. ބަދަލުވަމުންދާ ދުނިޔޭގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ އިރު، އަދި ބައިނަލްއަގުވާމީ އެކިއެކި ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރާ އިރު، އެ މިހުންނާ ވެސް އެއްބަސްވުމަކަށް ފަހަރުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހުން ކަމުގައި ދޭހަވާ ފަރާތް ތަފާތު ގޮތްގޮތުން މިހާރު ވެސް ދިރާސާކުރެވޭ ކަމަށް ދެކެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ފެށިގެން އެކަށީގެން ދާނީ. ވަގުތު ބާކީ ހުސްވަގުތުކޮޅަށް އިޢުލާނުކުރަން.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:31 އިން 11:00 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم މި ދަންފަޅީގެ މަސައްކަތް ފަށާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ހުސްވަގުތުކޮޅަށް ފޮނުވައިލިއިރު ބަހުސްކުރަމުން ގެންދިޔައީ ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އިސްތިސްނާކޮށްގެން ތަޤްދީމް ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދީ ފުރުޞަތު އަބަދުވެސް ހުޅުވާލުމާއި ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކާ ގުޅޭ ބިލު. ހުސްވަގުތުކޮޅަށް ދާއިރު މި ބަހުސްގައި ބައިވެރިވުމަށް ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގެންފައި ހުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަކީ ހުރިހާ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތުމަށް ފަހު ބަހުސް ނިމުނީ. އިތުރު ބަހުސްގެ ފުރުޞަތު ބޭނުންވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތްނަމަ ބަހުސް ނިމުނު ކަމަށް ނިންމާނަން. ބަހުސްގައި ބައިވެރިވުމަށް ފުރުޞަތު އެދި ހުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަހުސް ނިމުނީ. ބަހުސްގެ ކުރީ ބަހުސްގެ ވަގުތު ވެސް ނިމިފައި މި ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަހުސްގެ ޖުމްލަ ވަގުތަކީ 8.1 ދަން ކުރީގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވޯޓަށް ނިންމާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ ސަބަބު އަރުން.

8. ވޯޓަށް އެހުމަށްހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

-8.1 އެހެންވީމާ، ވޯޓު ރަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އިދާރީ މޫދުގައި ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ވޯޓަށް ދަންނަވައިލާނަން. އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ކާޑުކޮޅުތައް ޗެކްކޮށްލެއްވުމަށް ހަނދުމަފުޅުކޮށް އަރުވަން. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް [illegible] އިދާރީ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙު
މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	66
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	54
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	11
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	65
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	33
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 66. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 54. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 11. ވަކި ގޮތަކަށް

ވޮޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޮޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޮޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 65. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 33. އެހެންކަމުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވިއްޖެ ކަމުގައި ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

{8.2}- މިއަދުގެ ދެވަނަ ވޯޓަށް ދަންނަވައިލާނަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާއަށް ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޙަންނާން އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ދިރާސާކޮށް އާންމު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމަށް ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާ އިސްލާހުކުރުމަށް ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޙަންނާން އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަށް ތާއީދުކުރަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 191 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ (ނ) އުނިކުރުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެ އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީރު.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެ އިސްލާހު ފާސްކުރުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޮޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	68
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	11
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	55
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	65
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	34
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވި

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 68. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 11. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 55. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 66. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 34. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ފާހެއް ނުވި.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

{8.3}- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 191 ވަނަ މާއްދާއަށް ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޙަންނާން އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ދިރާސާކޮށް އާންމު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޙަންނާން އަބޫބަކުރު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	68
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	56
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	11
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	67
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	34
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދަންނަވައިލާނަން. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 68. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 56. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 11. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 67. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 34. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ! ކުޑަ އޮޅުމެއް އިސްލާހުކޮށްލާނަން. އެއީ އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ބަލައިގަތް ބިލު، އެއީ ޓެކްސް ނެގުމާ ބެހޭ އިދާރީ ގާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. ފޮނުވުނީ މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް އޮޅުމަކުން. އެހެންވީމާ، ރަނގަޅުކޮށްލާނަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުގެ 106ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާލެވިއްޖެ ކަމުގައި ދަންނަވަން.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 28 އޮކްޓޫބަރު 2026 ވާ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00ގައި.

والحمد لله رب العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.

27.October.2026 11:07:17

Voting Mode Open

VOTE

Gaanoon no.3/2010 Tax negumaa behey idhaaree gaanoon ah islaah genaumuge bill balaigathumah

Result

Present	74
Eligible to vote	73
Yes	54
No	11
Abstain	0
Voted	65
Not Voted	8

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Present
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	No
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Not Present
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	No
09	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	No
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Not Present
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Present
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (PNC)	Maafannu Hulhangu	Not Present
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Yes
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Yes
23	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	No
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Not Voted
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
27	Faruhath Mohamed (PNC)	Kulhudhuffushi Dhekunu	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Not Present
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Not Voted
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Not Voted
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Not Present
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
37	Abdul Latheef Abdul Rahman (PNC)	Alifushi	Not Present
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Present
42	Abdul Hannan Aboobakuru (IND)	Thulhaadhoo	Yes
43	Ahmed Saleem (PNC)	Eydhafushi	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Not Present
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
46	Mohamed Abdul Rahman (PNC)	Hinnavaru	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Yes
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
52	Dr.Anara Naeem (PNC)	Huraa	Not Present
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	No
55	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Present
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Not Voted
57	Abdulla Rasheed (PNC)	Dhangethi	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	No

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
60	Ahmed Nazim (PNC)	Dhiggaru	Not Present
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
63	Fathimath Sauda (PNC)	Nilandhoo	Yes
64	Ahmed Siyam Mohamed (MDA)	Meedhoo	Not Present
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Not Present
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Not Present
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	No
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Not Voted
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
79	Mohamed Alsan Ahmed (PNC)	Thinadhoo Dhekunu	Not Present
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Present
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Not Voted
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Not Present
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	No
90	Abdulla Sodig (MDP)	Hithadhoo Uthuru	No
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	No
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	No

27.October.2026 11:10:27

Voting Mode Open

VOTE

Rayyithunge Majleehuge gavaaidhuge 191 vana maahdhaa islaah kurumah hushahalhuvvaafaivaa massala dhiraasaakoh, Aanmu Committee in nimmigothuge report_MP Mohamed Ibrahim ge hushahelhuvvun faaskurumah

Result

Present	74
Eligible to vote	73
Yes	11
No	55
Abstain	0
Voted	66
Not Voted	7

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Present
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	No
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Yes
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	No
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	No
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Not Present
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	No
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
09	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	No
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	No
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Not Present
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Present
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	No
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (PNC)	Maafannu Hulhangu	Not Present
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	No
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	No
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	No
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	No
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	No
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	No
23	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	Yes
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	No
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Not Voted
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	No
27	Faruhath Mohamed (PNC)	Kulhudhuffushi Dhekunu	No
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Not Present
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Not Voted
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	No
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	No
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	No
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	No
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Not Voted
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Not Present
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	No
37	Abdul Latheef Abdul Rahman (PNC)	Alifushi	Not Present
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	No
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	No
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	No
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Present
42	Abdul Hannan Aboobakuru (IND)	Thulhaadhoo	No
43	Ahmed Saleem (PNC)	Eydhafushi	No
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Not Present
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	No
46	Mohamed Abdul Rahman (PNC)	Hinnavaru	No
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	No
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	No
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	No
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	No
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	No
52	Dr.Anara Naeem (PNC)	Huraa	Not Present
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	No
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
55	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Present
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Not Voted
57	Abdulla Rasheed (PNC)	Dhangethi	No
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	No
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
60	Ahmed Nazim (PNC)	Dhiggaru	Not Present
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	No
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	No
63	Fathimath Sauda (PNC)	Nilandhoo	No
64	Ahmed Siyam Mohamed (MDA)	Meedhoo	Not Present
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	No
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	No
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	No
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Not Present
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	No
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	No
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Not Present
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	No
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Not Voted
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	No
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	No
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	No
79	Mohamed Alsan Ahmed (PNC)	Thinadhoo Dhekunu	Not Present
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	No
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	No
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	No
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Present
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	No
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	No
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	No
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Not Present
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	No
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
90	Abdulla Sodig (MDP)	Hithadhoo Uthuru	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes

27.October.2026 11:12:37

Voting Mode Open

VOTE

Rayyithunge Majleehuge gavaaidhuge 191 vana maahdhaa islaah kurumah hushahalhuvvaafaivaa massala dhiraasaakoh, Aanmu Committee in nimmigothuge report faaskurumah

Result

Present	75
Eligible to vote	74
Yes	56
No	11
Abstain	0
Voted	67
Not Voted	7

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Present
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	No
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Not Present
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	No
09	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	No
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Yes
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Yes
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Present
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (PNC)	Maafannu Hulhangu	Not Present
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Yes
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Yes
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Yes
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Yes
23	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	No
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Not Voted
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
27	Faruhath Mohamed (PNC)	Kulhudhuffushi Dhekunu	Yes
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Not Present
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Not Voted
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Yes
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Yes
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Not Voted
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Not Present
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
37	Abdul Latheef Abdul Rahman (PNC)	Alifushi	Not Present
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Present
42	Abdul Hannan Aboobakuru (IND)	Thulhaadhoo	Yes
43	Ahmed Saleem (PNC)	Eydhafushi	Yes
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Not Present
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
46	Mohamed Abdul Rahman (PNC)	Hinnavaru	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Yes
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Yes
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
52	Dr.Anara Naeem (PNC)	Huraa	Not Present
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	Yes
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	No
55	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Present
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Not Voted
57	Abdulla Rasheed (PNC)	Dhangethi	Yes
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	No

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
60	Ahmed Nazim (PNC)	Dhiggaru	Not Present
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Yes
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
63	Fathimath Sauda (PNC)	Nilandhoo	Yes
64	Ahmed Siyam Mohamed (MDA)	Meedhoo	Not Present
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Not Present
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Yes
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Not Present
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	No
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Yes
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Not Voted
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Yes
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
79	Mohamed Alsan Ahmed (PNC)	Thinadhoo Dhekunu	Not Present
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Present
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Yes
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Yes
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Not Present
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	No
90	Abdulla Sodig (MDP)	Hithadhoo Uthuru	No
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	No
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	No